

Ahmet Refik
// احمد رفیق

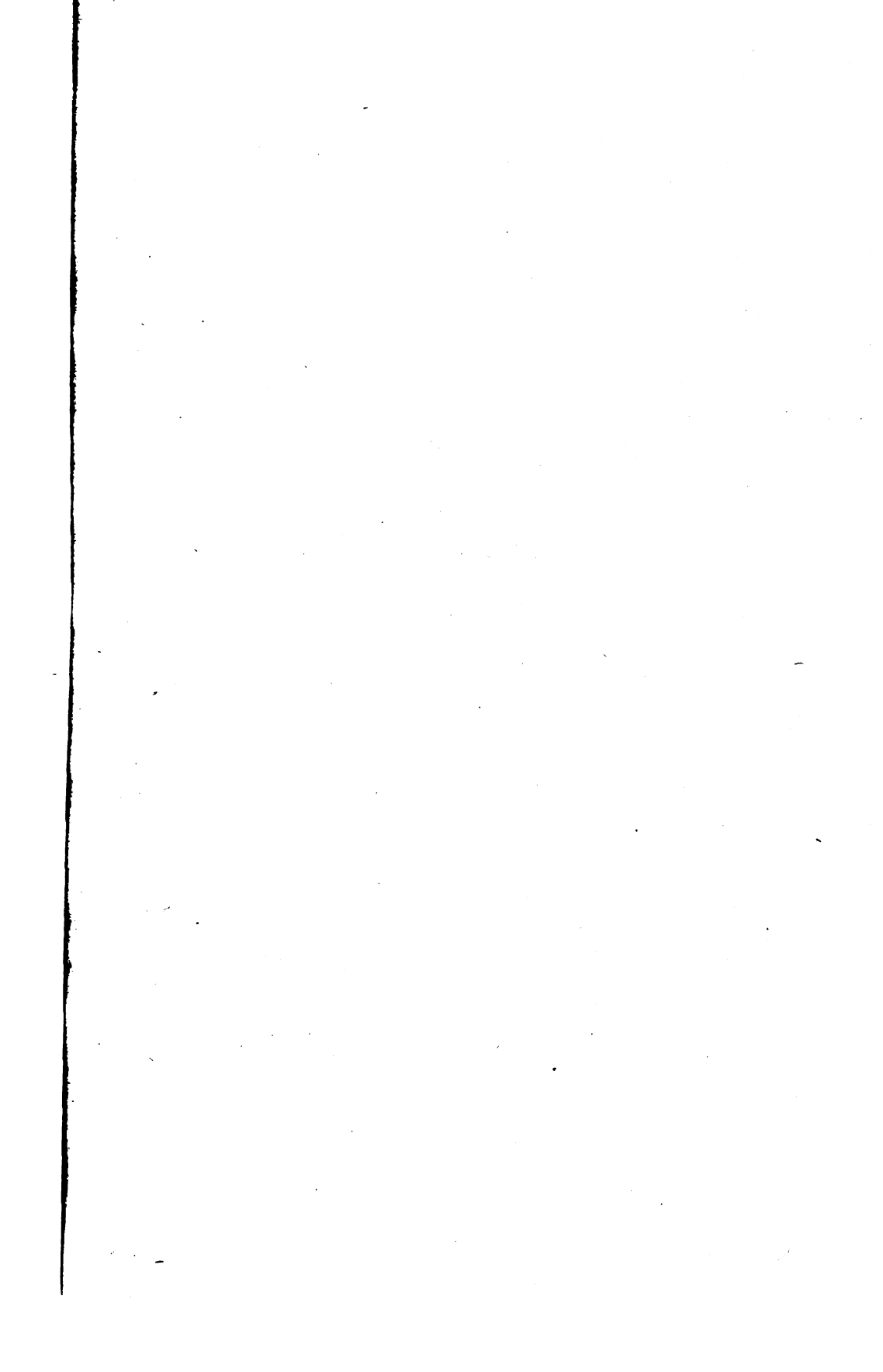
ایکی قومیت ، ایکی قتال
Iki komite, iki kital

استانبول
کتابخانہ اسلام و عسکری ، ابراہیم حامی
باب عالی جادہ سی

۱۹۱۹

طبعہ اورخانہ

2-24-94

GL
M.C. STUDIOS
BIS 15
HILL 15
135200 150

احمد رفیق

ایکی قومیت ، ایکی قتال

✽

استانبول
کتابخانہ اسلام و عسکری ، ابراہیم حلیمی
باب عالی جادہ سی

۱۹۱۹

مطبوعہ اورخانہ

Grad

DR

584

.A44

1919

Buhr

(ایکی قومیتہ ، ایکی قتال) عثمانلی تاریخک فیج صحیفہ لوندن
 یریدر ؛ سلطان حمید ثانیک استبدادینہ نہایت ویرمک ایچون روم
 ایلندن چیقان عصیانی متعاقب دولتک اجلاف النده کچیردیکی اون
 سنهک یغما دورینک صوک صفحہ سیدر . عثمانلی تاریخده ، فی الحقیقہ ،
 یک قاریشیق وادتا قرتله یادایدیله جک دورلر واردر ؛ فقط هیچ بری
 بو زوربالر اداره سنہ مقیس دکدر . حسن نیتله باشلایان ، نتیجہ ده
 قوجہ بر دولتک اضمحلالیلہ نہایتلہ تن بو دور ، عثمانلی تاریخک اک
 الیم صفحہ سیدر . هیچ بر زمانده عثمانلی ملتی کندی افرادی
 طرفندن بو درجہ ظالمانہ بر غدرہ اوغرا امانشدر . هیچ بر دورده
 عثمانلی دولتی دوت بیش زوربانک شقاوتی یوزندن بو مرتبہ آجیقلی
 یر فلا کتہ گرفتار اولماشدر . هیچ بروقتہ عثمانلی بادشاهی ، اطرافده
 دوکوان قانلردن ، سونن خانمانلردن بی خبر ، کچیجی بر سلطنتک
 رونق لری ایچده ، بدبخت ملنتک فلا کتھی ادراک ایدہ میہ رک اجدادینک
 مقدس میراثی دشمنلرہ پارچالانماشدر . سلطان محمد خامس دوری
 عثمانلی تاریخک اک منحوس صحیفہ سیدر .

بو کتابده انسانیندن باشقہ هیچ برشی نظر دقتہ آلتایارق صرف
 حقیقت تصویرہ چالیشلماشدر . انسانلر اولدی یرمک ، طوبراقلر قابیشمق ،
 بشریتی قان و آتش ایچنہ بو غمق ایچون کوستریلن احتراصلر نظر یزده کلیاً
 مردوددر . سونہ بر قلب ، طویان بر روح ، حسن و صنعتی تجیل
 ایدن بر دماغ ، دائماً معزز ، دائماً محترمدر . بو فوجیج دورده
 تورکلردن وارمنیلردن الیم بر صورتده حیاتلرینہ نہایت ویرہ نلر ایچون
 روح متساویاً مضطربدر .

بو کتاب ، فتح ایدلیدیکی مہجمل کونلردن بری هیچ بر دشمن

آياغی باصمايان كوزل استانبول اشتلاخيلرك چيزمه لری آلتندمه
 چيكنه نديكي بر زمانده يازلمشدر . مندرجاتي بودوري ياشايانلرجه
 واقعا معلوم شيلردر ؛ فقط يوزسنه سوكر اكله جك بر مؤرخ ايجون
 بو اوراق كتاب ، حقيقي بوتون فجيجه ليله كوستره جك بر وثيقه
 اولاجقدر .
 بويوك آمله ، ١٦ كانون ثاني ١٩١٩

احمد رفيعي

ایکی قومیتہ، ایکی قتال

- ۱ -

اسکپھر ۲۰ اپول ۱۳۳۱

بدبخت آناطولی بنہ سفالت ایچندہ ایکلہ بور .

ترہ نلر طولوسی عسکر ، آج وچیلایق ، سورو سورو مقتہ
کو تورو لیور . بنہ بیکلر جہ مانلہر آج قالاچق ، بیکلر جہ معصوملر
پالین آیاق ، بلاسپارہ لرایچندہ ، فقہ سنی اوتلرلہ تأمین ایده جک . اوکسوز
قالان یاووز جقلرک بدبخت آناری ، کویا عدالت ایچون کوندریلین
غدار مأمورلرک قارشیلرندہ ، باشلرینی باچاورالرلہ اورتہرک ، آیاقلرندہ
لیمہ لیمہ شالوارلر ، طوبراق بللہ مکدن شکافی غائب ایدن بوروشمش
الایرینی اورتولرینک آلتشدن اوزاتہ جقلر ، آنالرینی باپالرینی جہلہ
واحتراضہ قربان ایلہن حکومتک مرتکب مأمورلرینہ یالوارہ جقلر ،
آغلایہ جقلر ، صیزلایہ جقلر ، بو یونلرندن پارہ لری قویا دیلہرق ، اولرندن
تخملقلری آلتہرق ، تارلارلرندن اوکوزلری صائبہرق ویرکی ناهنہ
غصب ایدیلن پارہ لرینی وحقلرینی ہیچ بر زمان خاطرلرینہ کتیرمبہرک
ظالم بر حکومتدن صدقہ ، احسان ، طافت دیلنہ جکلر ...

اسکپشہردہ بر سکونت وار . عثمانلی سلطنتک ایلک قہرمانلق
دورلرینی یاشایان بو کوزل بلدہ عمرندہ کورمدیکی بر وظیفہ بی ایفا
ایده جک : بر زمانلر سلطنت تأسیسی ایچون سقاریا اووالرندن پیرانسی
سورلرینہ طوغری آقینلر ایدن قہرمان عثمانک ضعف واهمال ایچندہ
یاشایان حقیدی سنلردن بری تورہ دیلر آلتہہ بازیمچہ اولمش ،
شمدی سلطنتی ، پایتختی ، ثروتی ، سرایلرینی ، جامطلرینی

جہل و حماقتك قربانی اولان تبعہ سنی برافارق قاچاق ، سرایلرینك شوک و دارائی ، سلطنتك دبدبہ و احتشامنی ترك ایده رك کویولر آده سنہ صیفینہ جق . خزینہ ہایون چوقدن قونیہ . طاشینمش . . استاسیون جوارندہ کی ظریف ارمنی اولری بوم پوش . ترویلہ ، تجارتیہ فاقیت کوسترن بو عنصر ، حکومتك امرینہ تابع اولمش ، اولرینی بوشالتمش ، اسکیشہرک یوقاری محلہ لیرینہ چکلتمش ، شمدی بوتون بوشالان اولر ، قیمتدار خالیلری ، ظریف اوطلہ لری ، قابلمش قاپیلریلہ ، عادتاً فراریلرک تشریف لیرینہ منتظر . اسکیشہرک اک معنای اک کوزل اولری استاسیون جوارندہ . بونلار آلمانلرک ہوز دیوارلری بادانہ دن محروم ، طیشی بیلہ سیواناماش مکتبلری سلطان محمد خامسہ ، جسیم برارمنی قوناقی شہزادگانہ ، صاری صو کوپریسی جوارندہ قناریہ صاریسی رنگندہ یان یاہ ایکی ارمنی اوی طلعت بکک یار غازی جانبولت بکک ، ایچریدہ ارمنی صہلہ سندہ محتشم بر ارمنی کوشکی طوپال اسماعیل حقہ ، استاسیونہ یاقین ، او طورمایہ صالح بوتون اولر اتحادک اک مهم رجائتہ تخصیص اولونمش . شہردہ خفیہ لری ، ژاندارملری ، پولیسلری ، استاسیونہ جاسوسلری ، ہرشی احضار ایلمش . غریبدرکک ، سلطان عبدالحمیدک خفیہ لری تلغین ایده رك ملتی اطفال ایڈنلری ، اسکیشہرہ قاچازدن اولر ، ایلک اوکجہ قوناقچی مقرزہ سی مقامندہ اورایہ خفیہ لری و پولیس لری کوندرمشلری . زوالی اسکیشہر خلقی ، برزمانلر حق و حریت نامنہ بایراقدار ولینک بایراغی آلتندہ طویلانمایہ حاضر لانیرکن ، شمدی قلبلری انتقام حرصلریلہ طولو ، عاجز ، زبون ، قوتدن ، مقاومتدن ، ہر شیدن محروم استانیول جانیلرینک کلمہ سنہ انتظار ایدیورلری .

کونلر کجدی . بورصاق صوبی یشیل سازلری ، کوموش بایراقلی سوکودلری کلکون چیچکلر آده سندن آقپورہ سلطان سلیمان قاتونینک وزیر مصطفی پاشانک قورشونلی جامی یوقاری محلہ نك اولری آده سندہ پارلاق ماضیمزک دینی بر آیدہ سی شکلندہ ، کچمش کونلرک

عظمتی گدرلی و منموم کوکلریمزه الهام ایدیور . قارشیده ، یوکسک برتبه اوزرنده ، ضروبک آتشرلی ایچنده یوکسه لن خراب برحصار، معظم برسلطنتک متروک و پریشان برشاهدی کبی آقشامک ارغوانی سیمسری آره سنده غائب اولیور. استاسیونده مائی بر فعالیت وار: بدبخت وطنک محتاج اولادلی، آرقه لرنده پولیس اونینفورمه لری، المرنده کاغدر، یاشامق ، فقط ظلمه آلت اوله رق یاشامق ایچون برشیلر یازیورلر ، هیچ شهبه سز وطنه اهانت ایدنلرک ، آلتی یوز سنه ک بر دولتی اوچورومه سوروکله ینلرک ملوث حیاتلری عافظه ایچون جالیشیورلر، اسکیشهره کلنری قید ایدیورلر .

کونلر کجدی، استانبولدن هیچ برکن یوقدی. فقط ایلک فراری قافله سی اسکیشهره چوقدن یرلشمشدی. اسکیشهرک قرمزلی چارشافلی، کللی جورابلی، اوموزلری بوچه لرله قانسورلاشان قادینلری آره سنده، یوکسک اوچکلی اسقارینلری، آزورلی ایپک جورابلری، ظریف چارشافلیله استانبول خانلری ده کوریلوردی. بوتون استانبول فراریلری آره سنده معروف بر سیا ، هرکسک نظر دقتی جلب ایدیوردی : آرقه سنده سیا صالحسی، آیغنده کنیش شالواری، ایری و آق صقالیله اسکیشهر سواقلرنده طولاشان بوزات، استانبول خلقنک حیثیتی، ناموسنی ، شرفنی، حقنی محافظه ایچون اتخاب دکل، فقط اتحاد و ترقینک قییتی ایتدیکی محترم بر معوندی . آرتق بک صریح کوریلوردی که ، مملکتده اخلاق، منانت، شرف و حیثیت قالامشدی .

کونلر کجدی . نه خبر ، نه یار ، هیچ برشی گلوردی . فقط بو که جگر یار دکل ، دار آغاجنه چکیله جک اشقا ایدی . مملکت سته لردن بری بو اشقیانک استبدادی آلتنده ایله یوردی . وطنک اضمحلاننه ، تورکلرک فلاکتنه سبب اولانلر، آلتی عصرلق بر دولتی آلتی سنه ایچنده مضمحل و پریشان ایلدکارینی قطعاً دوشونیمه رک آچلقدن اولدیردکلری آناطولینک آغوشنه قاچاچکلردی . استانبول خلقی کندیلرینی فلاکته آتان ، عالمه لرینی دشمن عنصرلرک تجاوزلرینه

براقان بوقانب حکومتک ظلمنه الان تحمل ایدیوردی .

استانبول جدا تهلکده ایدی . چاق قلمه مدھش قوتلرله
 صارضیلوردی . استانبولک ضبطی ائتلاخیر ایچون بک مهمدی .
 نابولتوک ، جهان حاکمی ، تسمیه ایتدی کوزل بقده ائتلافیجر
 طرفدن ضبط اولوندی قهریده آلمانیا دمبر چمبر ایچنه آله حق ، چارک
 مغلوب اردولری انگیز و فرانسز قوتلریله دیریلجک ، بشری قان و آتش
 طوقانه بوقان مدھش حرب بر آن اول ختامه ایره جکندی . استانبولک
 آلماسی بوتون عثمانلیق و تورکلک ایچون بویوک بر فلاکتدی .
 استانبول خلقی ایچون حقیقی تهلکه ، شهره کیره جک دشمنلرک کندی ؛
 عصر لر دئبری عثمانلی نامی آئنده یاشایان ، عثمانلیرک جهلیدن
 واداره سز لکندن ضرر کورن ، شمدی دشمندن زیاده تورک
 اضمه حلاله یار دیم ایدن روملر وار منیلردی . عثمانلی قلملر تده قرانسز لره
 عبت ، انگیز سیجھه حرمت باقیدی ؛ براق سندن بری دوام ایدن
 حرب بو اعمادی بردرلو سوندیره مه مشدی ؛ هان تورکلرک اکثری
 آلمان اتقاقی قلباً تلین ابله بورلر ، فقط حکومتک اغفالانه قایلانلر
 بو اتقاقی حرب عمومی فلاکتدن قورتولق ایچون بکانه چاره تلقی
 ایلورلردی . حق مدنی دشمنلرک سلاحدن ، حقدن ، سعادتن
 محروم یاشایان خلقه برشی یاچماه جقلرینه ده امینلردی ؛ اونلر ایچون
 اک مدھش دشمنلر ، بر لکده یاشادقلری عنصرلردی .

بالقان حربی بوکا پارلاق بر مشالیدی : یونانیلر کبر دکلری
 شهرلرده تورک عنصرینی احما اتمشلردی ؛ شهرلری یا قشیلر ، ملیت
 اداسنده بولوناجق هیچ بر فرد براقامشلردی . عثمانلی تبه سندن
 اولانلر دها حربک بدایتده یونان اردوسنه قاچمشلردی ؛ قاچماه
 موفق اولامیانلرده ، محاربه تک اکی قهغین زمانلر تده اتحاق ایله مشلر ،
 عثمانلیردن آلدقلری قورشونلرله بد بخت تورک عنصرینی احماه
 چالیشمشلردی . غیر مسلم عنصرلرک استیلاکار دشمنه بر لشدکلری ،
 برسنه اول قومشو صفتیله یاشادقلری تورکلری سونکولرله ،

یجاقتراہ اھا ایلدگری فچیج منقہلر شکندہ ایشیدلشدی .
استانبولده قاموس ، مرض ، مال ، جان ، هان ، مرثی تہلکدہ
ایدی . برزمانلر : « یاشاسین ! » نداسیلہ کندیلرینہ قائلر حاضریلایان
خلق ، شیمدی اونلرک ظلملرینہ و جهالتہ قرآن اولاجقدی . استانبول
خلق بوقلا کتہ مستحقدی ؛ فقط آرہدہ ، مصصوم ، بی طرف ،
بی کناہ برا کثرت و ازدی . اتحاد حکومتی بوا کثرتی ، حتی بوتون
استانبول خلقی نظر اعتبارہ آلامشدی : اونک ایچون یگاہ جاردہ
قاجقدی ؛ ذلیلہ اولسہ ینہ قاجاق ، وطن باتسہ ینہ قاجاق ،
تورک عنصری مضتحل اولسہ ینہ قاجاق ، قائلر اللری ، جاهل
دعای ایلہ قائلر کی فرار ایدہ جکدی . یگاہ مقصد کندیلرینک
قوز تولماسیدی ؛ خلق ایسترسہ دشمن آیاقری آلتندہ چیکنہ نسین ،
طائلر سونکولرلہ بریشان ایدیلسین ، مصصوم یاورولر ، عقیقہ قادینلر
یجاقتراہ آلتندہ جان ویرسینلر ، اونلر ایچون بوتک هیچ بر اھیتی
بوقدی . . .

کونلر کجدی . فقیر آناطولی ، چیپلاق اولادلرینی ، باغزلری
یاتیق جو جقزلرینی سرحدلرہ کوندردی . چناق قلمہ نک طارجہ سندہ
بوز بیکلر جہ عثمانلی کوکسلرینی آجدی . قائلر سینلرینی ، سقط
عضولرینی ، کسبک قوللرینی بدبخت وطنی قوز نامق ایچون سپر
ایندی ، چناق قلمہ نک طارجہ سندہ عثمانلی جسدلرندن سپرلر
وجودہ کلادی ، استانبولده سلطنت سورہ نلر بوقائلرلہ ملمع جسد ،
کوکدہ ، باش ، قول ، باجاق بیغینلرندن مرکب مقدس بر سپر
کریستندہ اک شنیع ظلملری اجرا ایتمکدن کری طور مادیلر . بو
قوللرک صاحبزینی ، بوجسدلرک یاورولرینی ، بوباشلرک فضل و کمالہ
محتاج اولانلری استانبولده آچلقدن اولدیردیلر . بشریت تاریخی بویلہ
برظلم قید ایتمشدی .

بوکوزل وطنک هیچ بر صاحبی یوقھیدی؟ پادشاهی؟۔ ہیبات!
عثمانلی تختی همان آتی سندر سلطان محمد خامس اشغال

ایدیپوردی . بو اشغال ، عثمانلی دولتی ایچون بر فلا کندی . عثمانلی اداره سنده پادشاه مهم بر عنصردی . مملکتک محترص و جاهل قوتلرینه قارشی یگانه ناظم ، پادشاهدی . پادشاه نفوذینک عطالتی عثمانلیلر ایچون دائما فلا کتی موجب اولمشدی . سلطان محمد خامس دوری ، بر درجه قدر ، سلطان محمد رابک ایلک دورلرینی آکدیریوردی . اوزمانلرده بر قاج توره دی ، حیت کسوه سنه بورونه رک ، سلطان ابراهیمک ظلملرینه قارشی عصیان ایتمشلردی . فقط حکومت اللرینه کچر کچمز سلطان ابراهیم زمانی خلقه مومله آراتمشلردی . سلطان محمد خامس دوری بوندن ده بدتردی . آغاز سلطنتی ، اوزمانلر ، آنجق ایکی اوج سنه دوام ایتمشدی ، سلطان محمد خامسک فاصله سلطنت دوری ایسه آلتی سنه در دوام ایدیپوردی . مملکت اضمه حلال ایچنده ایدی . اوتوز اوج پادشاهک آلتی عصرده قانلر دو کورک فتح ایلدکلری کشورلر ، سلطان محمد خامسک آلتی سنلک دوره سلطنتنده ظلم و آتشی ایچنده زیروزر اولمشدی . قهرمان یاووزک سجده شکرانه قاپانه رق ، کوزلرندن یاشلر دو کورک قائل اولدینی خلافت ده تهلکهده اوغرامشدی . جهل و شقاوت اسلامیت رابطه سنی بوزمشدی . هند و سنده ، آفریقا ک هجرا جولارنده ، خلیفه نک بر اشارته مطاوعت ایدنلر ، شمدی ، حق و عدله رعایت ایدن ، رفاه و سادتلرینی تأمین ایله بن انکلرلرک امرلری آلتنده خلیفه اردولرینی هزیمتله کرتلر . ایدیپورلردی . اسلامیتی عصرلردن بری اعلا ایدن عثمانلیلر بر آووج اشقیالنده بازیمجه اولمشلر ، اسلامینک تملی اللریله یقیورلردی .

وطن دشمندن مرضیه یدکجه ، عثمانلی سینه سی دشمنک مدهش صرمیلریله قانلر ایچنده ده لندکجه ، سلطان محمد خامس خرقه سعادت دائره سنه کیدیپور ، آق صقالی ، مائی کوزلری ، تتره ک اللریله سجده نیازه قبانیزوردی . پادشاهک معصوم قلبندن چیقان مناجات صدالری خرقه سعادتک آلتونلر ، یالیزلر ، صیرمه لر ، یشیل ایپکلر ، نظر

قریب چیغیرلہ مزین دیوارلرینہ عکس ایتدکجہ ، الپ برعکس صداء
جلونسک ایلک کونی ، ینہ عینی عجلده سلطان محمد خامسک لساندن
چیتان برداتانک عکساری بومقدس عحک قہلری اوزرنده آجی بر
ماتم صداسی کبی ایشیدیلپوردی :

— یاری ! بکا خلع فلا کتھی کوسترمه . .

فقط آرتق خلمہ لزوم قالمشیمیدی؟ عثمانلیانک، حتی تورکلکاک
عصرلردن بری پارلاق وحتشم بر صوزنده دوام ایدن سلطنت
واستقلالی، دشمن سونکولریلہ خلع ایدلیورمیدی؟ سلطان محمدخامس
دیندار ، مشفق ، حلیم ، معارفی سور برپادشاهدی . فقط سلطان
عبدالحمیدک طالمرز شہزادہسی یوگسک مزیتلر کوستره جک متاتہ
مالک دکلدی . زهدوقواسی، صفوت قلبہسی، حتی «ملک خصلتلیکی»
ملک سعادتسی تأمین ایدہ میوردی . بونک ایچون باشقہ فضیتلر ،
باشقہ مزیتلر لازمدی . سلطان محمدخامس ، اجدادندن بر پادشاهک
سلطان محمدرابک یدی باشندہ کوستردیکی جلادت و متاتی یتش باشندہ
بیلہ کوسترہ میوردی . عثمانلی تاریخندہ بومذبذب ، ظالمانہ ، قہارانہ
دورہ نظیرہ اولا بیلہ جک هیچ بردور یوقدی . هیچ بردورده
پادشاه بودرجه نفوذسز دکلدی ؛ هیچ بردورده اشرا ، اولاد
وطنک معصوم وجوال اولانلرینی بودرجه خائنانہ برظلملہ دارآناجنہ
چکمه مشدی ؛ هیچ بردورده اخلاق ومحیط بودرجه تفسخ ایتمہ -
مشدی . هیچ بردورده عثمانلیلر بودرجه صاحبسز قالماملردی .
حتی سلطان مراد رابک ظلمنہ ، سلطان ابراہیمک خفتنہ محکوم
اولانلرک مقداری بیلہ بودرجه یوگسک دکلدی . هیچ برپادشاهک
جلوسی ، وطندش جسدلریلہ ، انسان نعللریلہ تحیل ایدلمہ مشدی .
سلطان عبدالحمیدک ظالمانہ ادارہسی ، بواعتساف دوری یانندہ سیاست
ومدنیّت نقطہ نظرندن سالم بردوردی . ۱۰ تموز حادثہسنی
متعاقب سلطان عبدالحمید دورینی ترضیل ایدنلر ایچون آرتق استغفار
ذنوب فرضدی . عبدالحمید دورندہ اک زیادہ نظر وقتہ آلمہ حتی

شی ، پادشاهك شخصیدی . فقط پادشاه ، بردی . شمیدی بر سورو توره دی سلطان محمد خامسك تخت وسلطنته خودلریه ، استبدادلریه اشتراك ایدیورلردی . سلطان محمد خامس بواسطدادك فرقدنه دكادی . بر زمانلر اوافق بر (اوزی) قلعه سنك سقوط سلطان عبدالحمید اولك وفاته سببیت ویرمشدی ؛ شمیدی عثمانلی وطنك اك قیمتدار بارچهلری دشمن اینه کچوره ، سلطان محمد خامس ، مملکتك فلاکتدن بی خبر ، اعدام فرمانلری امضالاوردی . خلق ، سلطان محمد خامس زماقی الم بر شامت دوری تاقی ایدیوردی ، و بوتقیسنده حقلیدی ؛ سلطان عبدالحمیدك جلوسنده آغاچلره قنارلر آویلردی ؛ سلطان محمد خامسك جلوسنده صارامش ، یالین آق ، باشی آچوق انسان نملری ، ضابطلرک ، عسکرلرک ، منورالافکار کنجلرک جسدلری آصلمشدی . آلتی یوز سنهك عثمانلی تاریختنه استانبولی تارومار ایدن متوالی یانغینلرک اک مدهشلی سلطان محمد خامس دورنده وقوعه گمشدی . خلق پریشان ، پایتخت آتشلراچنده سوزاندی . قلیبر دلخون ، دولتک شرف وحیثیتی جهل ومظالم آلتنده سر نکوندی .

خلقك نظرنده ، اتحادجی فلاکتدن قورتولوق ایچون یگانه چاره ، عثمانلی تهنه نیک و بدی تفریقہ مقتدره ، وطنه ومنته آجیان ، عثمانلیلرک شرف وناموسنی بیرلک حرصنه فدا ایتمه یین بر پادشاهك کچمه سیدی . سلطان محمد خامس بو اوصافه مالک دکلدی . سلطان عبدالحمیدك فینه هیچ سس چیقارمایان ، دامادینک بیله هیچ برجرمی اولمادینی حالده اتحاد زمامدارلری طرفندن اعدامنه رضا کوسترن پادشاه ، مملکتته خدمت ایدنله ایتمه یی فرق وتمیزدن عاجزدی . اتحادجیلرک سقوطنی مخالفلرینه قارشى آقیشلادینی حالده بر کون سوکرا اتحادجیلره تملقدن کرى طورمامشدی . ملت ایچون نجات وسلامت چاره سی یوقدی ؛ پادشاهك عزمنندن وادرا کندن امید ایدیله جک هیچ برشی قالمشدی . بالکزایکنجی بر امید قاپیسی واردی ؛ اوده اعیان ومبعولانادی .

فقط یو امیدہیسندن ضیفدی . اعیان و مبعوثان ، معین بر فکری ، وطنک سلامتہ خادم اندیشہ لری تمیل ایدہ جک ماہستہ دکلدی . بونیکہ برابر اعیانک مبعوثاندن زیادہ بعض حالردہ جلادت کوستردیکی دہ کورولیوردی . اعیان اعضاسی ، مملکتک علماً و فیکراً بوکسک سپارندن ترکب ایتہ یوردی . ایلک تشکیندہ بردرجہ قدر کزیدہ و یاشلی سپاردن ترکب ایدن اعیان ، بالآ خرہ سلطان عبدالحمید دورینک شورای دواتی مقامہ قائم اولمشدی . اتحادہ خدمتی سبق ایدن ذوات اعیانہ کیوردی . بونیکہ برابر اتحادک ظلملرینہ اشتراک ایدنردن بر قسمک اعیانہ کچدکدن سوکرا استفار ذنوب ایتدکری ، اتحاد جیلرک ظلملرینہ و شقاولرینہ قارشی مخالفت کوستردکری دہ واقع اولیوردی . اتحاد جیلر بوکادہ بر چارہ بولشر ، ظلملرینی حقلی کوسترمک ، شقاولرینی تماماً مدافہ ایتک ایچون قیہ بر مبعوثی اتحادک اعیان مرخصی تعین ایلشاردی .

مبعوثانہ کنتجہ : بولردن قسم اعظمتک حق و حقیقی مدافہ یہ مأمور ، ملقی تمیل ایدن بر ہیئت تاقی ایندلہ لری زانددی . مبعوثانک اکثریتی منصوبدی ، اتحادک صادق و وفاکار بندہ لیدی ؛ وظیفہ لری تجارت ، مدافہ ، جمع ثروت و سفاهندی . آناطولینک اک ہجرا کوشہ لردن کان بعض مبعوثلر ، دہا دیلرینی دوزہ لیمکہ وقت بولمادن ، کاینک قیزلری ، بیشمش اوغللری ، درت بش جو جقلریلہ برابر استانبولک عشوہ کار قاباتہ لری پیشندہ ازدواج دیلہ نیورلردی . دائرہ انتخابیہ لرینک سفالتی دوشونلر نادر دی . حتی اک ضہیبی ، دائرہ انتخابیہ لرنده آچلقدن اولن خلقک سفالتی ، ثروتلرینی و تجارتلرینی تأمین ایچون وسیلہ اتحاد ایدیورلر ، بدبخت خلقک احتیاجنی تہوین ایچون ادفقری واغونلرلہ شکرلری استانبولدہ صانارق سفاتلرینہ صرف ایدیورلردی . ایچلرندن بر قسمی جاہلدی ؛ منور اولانلری ، اتحادک جنایتلرینی فضیلت شکلندہ کوسترن بر قسم خنزہ جیلرلہ محررلر و متفکرلردی . بر قسمی دہ اتحادہ خدمت لری سبق ایلمش

ضابطلردی . مع مافیہ ایچلرنده ارباب ناموسده واردی؛ فقط بوصف ساکت بر اقلیت تشکیل ایدیوردی . بونلرک یکانه جرملری بو آغیر ووجدانی وظیفه دن استمفا ایتمملری ، ظلمه قارشئ ملتک حقوقی مدافعه ایده مملریدی !. مبعوثی بولونقلری ملتک حقوقی علناً ، هیئت عمومیده مدافعه ایتمه مکده اونلرکده قصورلری واردی . مع مافیہ بواھال یالکز تورک مبعوثلرده دکلدی؛ روم وارمنی، بتون مبعوثلر ، مؤکلرینک حقوقی مدافعهده تکاسل کوستریوردی . اودرجهده که ، ملتداشرینک نه تهجیری ، نه قتلئ هیچ بر غیر مسلم مبعوثک اعتراضی موجب اولمایوردی . ملتک سلامت ونجانی اوغورنده حیاتی تهلکه یه قویمقدن ونجیانه برجلادت کوسترمکدن همان هرکس اجتناب ایدیوردی . خلقک منورالافکار ، حقیقته واقف صنقلری، مبعوثلرک بو حرکتلرنی نقرتله تلقی ایدیوردلری .

عثمانلی سلطنته مستولی اولانلر، هیچ بر حقہ ، عیج بر خدمته مقابل اولدینی حالده عثمانلی ملکنی عادتا تملک ایتمش کیدیلر : کسپورلر ، خزینہ ملتی اسراف ایدیوردلری . بوتون بو فلاکتلره قارشئ خلقده اوراق بر عصیان اثری، قلباً مؤثر بر غلیان بیله کورولمیلوردی . بر زمانلر اتحادچیلرک انتخاب آراپلری پیشنده ، آلرنده باراقلر ، اولکلرنده زورنالر ، قان تر ایچنده قوشان خلق ، شیمدی آچلقدن اولیوردی . اک بیوک قسمی ایسه اللری باغلی ، پیشلرنده آچ و سفیل بر طائله، قوربانلق قویونلر کبی داوول سسلرینه قوشور، تورده دیلرک سلطنت واحتشامنی قویه ایچون جسدلرندن سپرلر تشکیلنه کیدیوردی . بو فلاکتده اک زیاده متضرر اولانلر بدبخت و فقیر تورک عنصریدی . ارتکاب وارنشاعلنیدی . روم، ارمنی، سلا نیکلئ مغازه صاحبلری، بقال چیراقلری، اوچدرت آیلق بر غیوبتی متعاقب، پاره قوتیله تبدیل هوا آیلورلر، بیاض پروسته لالریله تکرار میدانه چیقورلردی . بوسفر برک تجارتلرنی یالکز، غریب و بیکس بر طائله نک، پاره پیره رک اولادینی قورشوندن قورتارامایان عاجز بر والده نک ، اطرافنده

اوسوزلریله برابر آغلاشان کیمسه سز بر قادینک آچی چیقلاری
 اخلال ایدیوردی . بھماً بو چیقلارده ، زنکین مموئلرک ، حرب
 زنکینلرینک ذوق وطربلری آره سنده غائب اولیوردی . بیزانس
 بیله ، سقوطنک صوک کونلرنده بودرجه تفسخ اتمه مشدی . مملکتده
 مرحمت ، انصاف ، مروت ، هیچ برشی یوقدی . سوقاقلارده خلق
 آجلقدن و کدردن اولیور ، اوچوق بکزی ، بی جمال آدیملریله
 حاله سنک فقهه سنی تدارک ایچون کیدرکن ، جاده لرک ازدحاملری
 اوتوموییل ضربه لریله یاریلیور ، کاه بر قادین اوتوموییل آلتنه
 پارچه لانیور ، کاه بر فقیرک قولی قویبوردی . حربده اولئریشمیورمش
 کبی استانبول سوقاقلرنده فقیر خلقک پارالاندینی کورولیوردی .
 بو آشکار ظلملره قارشى هر کس ، مطیع و منقاد ، بیون اکیوردی .
 خلقک ظلملره قارشى عصبانی مشکلدی ؛ بونکده مختلف سبیلری
 واردی .

اولا : مملکتده عین فکر اطرافنده طوبلانان کتله لر موجود
 دکلدی . تجارت وزراعتله ثروتلرینی تأمین ایدنلرک مقصداری آزدی .
 همان هر کس معیشتنی حکومتک یاریمیه تأمینه چالیشیوردی . حکومت
 قوتی اولمادن یاشامق ، ثروت صاحبی اولمق ، حتی جاتی بیله قورتارمق
 مشکلدی . بو سبیدن بر قسم خلق حکومت مطیع اولیور ، جمیته
 اتساب ایدیور ، ایسته میهرک اتحادچیلرک قوتی آرتدیریبوردی .
 مع مافیہ بوضورتله اتحاد داخل اولانلر آراسنده مملکتک یوارلاندینی
 اوچورومی کورن محررلر ، متفکرلر ، تاجرلرده یک چوقدی .

ثانیاً : اتحاد و ترقی اردوده اکثریتی کندیسنه آلت ایتمشدی . سیاسی
 بر آلت اولان اردونک یوکسک و ملی بر قیمتی حائز اولامیه جنی
 طبیعیدی . ضابطانندن متصرفلر ، والیلر ، سفیرلر نصب ایدلمه سی ،
 جمیته منسوب ضابطلرک آرقداشلرندن اول ترفیح ایتملری ، اردوده
 طبماً ضعیف و احتراص صاحبی اولانلرک جمیته اتسابنه میدان
 ورمشدی . طلعتک اوتوموییلنده برقاچ آی یاورلک ایدن زاندارمه

ضابطہ طریخی برمدت سوکرا والیک موقعہ کورہ نلر ، یا عین سعادتہ
 فائلیت ارزوسیلہ اتسابہ چالیسیورلر ویا خود قلمبرندہ درین برعداوت
 حس ایدہ رک ، عسکر لکدن ووظیفہ دن نفرت ایدیورلردی . بوجالہ
 اردونک قوہ معنویہ سی اوژرندہ مضر بر تأثیر حاصل ایدیورلردی .
 حال بوکہ بر اردونک سیاستلہ اوغراشاماسی اسالاسدر . اردو ،
 بالکتر بروظیفہ بی بیللمی در : وطنک مدافہ سی . اردو ، منفعلیخی
 تألیف ایچون طوبلانان ، سیاسی اترقیہ لرلہ رقیسریخی دورمک حالشان
 فرقه لک ائندہ آلت اولہ ماز . ہرہانسی بر حکومتدہ کہ مسلح قوت
 سیاسیہ ، فکرہ ، اجتماعی حیاتہ حاکدر ؛ اورادہ استبدادہ ، اضمجلال
 سقوط محققدر . عاسلرک اقراضہ سبب ، خاصہ عسکر لرلردی .
 روما امپراطورلری ، امپراطورلق نفوذی بر طوریبہ نلرہ کھدیخی
 تاریخدن اعتباراً سقوطہ محکوم اولشدردر .

بو حقیقتلر اتحاد ارکاتجہ نظر اعتبارہ آلمابوردی . قونک
 چوغالماسی ، طرفدارلرک آرماسی ، اونلر جہ موقعیتہ اک برنجی
 واسطہ تلق ایدیورلردی . بوسورتہ ، اتحاد جیلردن وخلقدن مرکب
 اولوق اوزرہ ایکی فرقه وجودہ کلیوردی . فقط اتحادک تشکیلاتی
 وار ، اہالیک ونی طرفلرک ہیچ بر تشکیلاتی بوقدی .

۱۰ نمود حادثہ سندن بری مملکتک باشندن ادارہ عرفیہ اکیسک
 اولمامشدی . مشروطیت ، لفظاً موجوددی . قانون اساسی ہان
 ہراجرا آئندہ پامال ایدیورلردی . حکومت عدالتہ وقانونہ یاقلاشیورلردی ؛
 اساساً موجودی غیر قانونی وغیر مشروعدی . ہان ایکی کشی ،
 طلعت وانور ، نفوذلری ، استبدادلری وپالانلرہ قوجہ دولتی
 پارمقارندہ جویریورلردی . مملکت صاحبسزدی . خلق ، حق
 خلقک اک منورلرندن بر قسمی ، ریاکارلقدہ جاہلرہ بیلہ نفوق
 ایدیورلردی . بعضلری طلعتک دھاسندن بحت ایدیورلر ، اک
 آتشین ادیبلری بیلہ : ہ ایکنجی یاووز ؛ دیہ محترم بر خاقانک نامی
 تحقیر ایدیورلردی . طلعتک دھاسنی تحیل ایدہ رک منظومہ بیلہ

افشاد ایدنلر واردی . بوتون بو دلیللر و تظاهرلر کو ستریوردی که .
 طلعتک یاشادینی محیط قاباجی مصطفانک یاشادینی محیطدن دها
 پسپاوه ، دها ذلیلدی . قاباجی به ویا باطرونایه هیچ بر کیسه منظومه
 یازمامشدی . هیچ بر توره دی ، استانبول محیطنده بر قاج آیدن
 فضله یاشایاماشدی . چونکه محیط دها ناموسکاردی ؛ چونکه پادشاه
 مملکتنه صاحبدی ؛ چونکه سلطنت غیر مشروع قوتلری تپه له مکده
 عضوی بر جلادت کو سترر ؛ خاندان ، حقوقه تجاوزه اصلاً تحمل
 ایده مزدی . شمعی خاندانی آوجلری ایچنه آلان ، خاندانه صهریتلر
 پیدا ایدن توره دیلر پادشاه بیله اهمیت و بر مبورلردی . سلانیکدن ،
 بش چار قهوه سندن گله بر سر کرده بتون مملکتنه حاکمدی .

قاینده اکز یاده نفوذ صاحی ، انوره ، طلعت و جمال ایدی . صدر
 اعظم سمد حلیم باشا ظواهری قورناروق ایچون رأس کاره
 کتیرلشدی . یکرمنجی عصرک ابشیر باشی هیچ بر نفوذی حتر
 دکلدی . بوتون صدارت ، بوتون اداره و نفوذ طلعتک آئده ایدی .
 طلعتک سیاستده و ادارهده مستشاری ، بمبوتانغه تبیین اولونان ، ایضای
 وظیفه حائده انضباط قهرینی قتل ایدن ، اتحادجی ضابطلر طرفندن
 محبسدن قاجیر یلارق داخله نظارتنه قدر ارتقا ایدن بر احتیاط
 ضابطیدی . بو ذات ، اتحادجیلر آره سنده بویوک بر دیپلوماتدی .

وار قیاس ایت وسعت دریای رحمت نیدوکن

طلعتک جهلی ، اسراقنه طوبولانلر جهده معلومدی . حقننده کی
 مدخلری ده قطعاً صیمی دکلدی . فقط منفعلترین تأمین ایچون طلعت
 کی بر سر کرده نک رأس کارده بولونماسی ، کندیلرینه قوت تشکیل
 ایتمسی اولنر ایچون لازمدی . بناء علیه کندیلرنده بیله موجود اولنلایان
 خاصلری طلعتک شخصنده موجود کو سترمک ، جاهل زوربانک آرقه سنده
 مرفهاً یاشامق ، مبعوث اولوق ، تجارت ایتمک ، یوکسک معاشله آره لقلر
 الله ایتمک ایچون ختی اغفالدن کری طور مامق ، منفعلری ایجابیدی .

اولیہ لاری واردی کہ ، محسندن قاتلری قاجیرلر ، هیچ بر جزایہ دوچار اولمادقلری کی ، مکافاتہ بیله نائل اولورلردی . اتحادک بوتون جنایتلری جزاسز قالیردی . بر محرر ویا وطنک سعادت نامنه حقیقی سویله بن ، اتحادک شقاوتلرینی تلین ایله بن ناموسلی و محترم بر ذات اولدیریله جکی زمان ، ایچلوندن بر ضابط . بو غدارانه وظیفه بی درعهده ایدر ، جنایتک نرده و ناصل ایفا ایدیله جکی تعین اولونور ، او منطقهده پولیسده ایشدن خبردارایدیلردی . بدبخت آدم ، قلبی وطن اندیشه سیله متأثر ، اوینه ویا وظیفه سنه کیدرکن قاتل بر قورشونله یئرله سریلردی . ایتسی کون غزه لرده اوزون اوزادی به قاتلک ایزی آرانیر ، بالطبع بر شی کشف ایتمک قابل اولامازدی . حکومتک وضابطه نک یاردیمیله یاییلان بو جنایتلر هب جزاسز قالیر ، هیچ بر جزا کورمیه جکنه امین اولان ضابطده اتحاد فدائیسو نامیله حمایه اولونوردی . بو قاتلر ایچنده باشانغه و معمولغه بیله چیقانلر واردی . بو شرائط داخلنده محبوسلری بکله بن اتحادجی زاندارمه لره ، انضباطی تأمین مأمور پولیسلره ، عدالتی ایفایه مأمور شخصیتلره ، اردویه ، اتحادجی حکامه ، هیچ کیمسه یه اعتماد جائز اولامازدی . اتحاد خارخنده باشایان ملت افرادی ایچون حق ، عدالت ، رفاه ، سعادت هیچ بر شی ممکن دکلدی .

اهالیده اتحادسزلق ، دولت رجائنده وقوفسزلق پک آشکاردی . اتحاد خارخنده قالان اسکی دور رجالی عزمدن وعصرک ترقیاتی ادرا کدن محروملردی . عبدالحمید دورینک سرای بنده لکیله بومذبذب و بریشان دولتی قورقارمق ممکن دکلدی . بناء علیله اتحادجیلرک عزملریله برابر جهللیری ، اسکی رجالک تمکینلریله برابر عزمسز لکلری خلقک منور الافکار و بیطرف رجالی دلخون ایده جک ماهیتده ایدی . فقط رجال پک بارزدی . ارنیلر وروملر مملکتک بوحالندن کاملاً نومیدوانتقامه حاضرایدیلر . فقط اونلری مقسلی ایدن یالکن برامیدواردی ، اوده ترکیه نک بو اداره ایله هننه صورتله اولورسه

باولسون انقسامه اوغراپه جنی وکندیلرینک آرتق بوسبتون قورنوله-
 جقلریدی . مع مافیہ بواداره دن تورکلرده بیزاردی ، فقط اونلر ایچون
 نه بر استنادگاه ، نه بر استقلال ارزوسی ، هیچ برشی یوقدی . تورک
 کنددی وطننده ده اک عاجز ، اک استنادسز بر قوتدی . سلائیکیلیر
 بیله تورکی اسلامیت کسوه سی آلتنده اغفال ایدرلردی . تورکلردن
 زیاده موسویلرله تشریک مساعی ایدن دوغملر ، مغازه لرنده موسوی
 قوللانیرلر ، تورک بولوندورمازلردی . بو حقیقی راس کارده بولونانلرده
 قسماً آکلاملر ، روملرک یونانیلرک ، ارمیلرک ارمستان ، عربلرک هر بلق
 مسئله لرینه قارشى اونلرده بر تورانچیلیق مسئله سی اورتیه چیقارمشلردی .
 اتحادچیلرک بو غایه لر یشنده قوشمالرینه اک زیاده اجرائی تأثیر
 ایدن سبب ، کندیلرینک روم ایلیده یونانیلر و بلغازلرله قارشى چته چیلک
 یامیش اولمالری ، بلغازلر و یونان اصوللرینی نمونه اتحاد ایتملریدی .
 بلغازلر کندیلرینه خصم عنصرلری ناصلکه کوکندن تیزلرلرسه ،
 یونانیلر ما کدونیاده کی اسلاملری ناصلکه قلیچدن کچیرلرلرسه ،
 اتحادچیلرده کندیلرینه مخالف محررلری اولدیرلر ، روملری
 وارمیلریده عین فلاکتہ دوچار ایلمکی دوشونورلردی . بو یوقاؤلر
 حلی تجارتلر بو دوشونجه نیک مقدمه سی کیدی . فقط ملی تجارت ،
 تورک عنصرینک سعادته مدار اولمقدن زیاده فلاکتی حاضر لامشدی .
 طوبال اسماعیل حقیقینک ملازملکدن و بیطرلقدن مستغنی کنج
 منمهدلری ملیت محبتلرینی سوقاق محبتلریله مزاج ایدمک طاقدن
 کیمسه لردی . بونلرک یشلرلرنده بر موسوی ، بر روم ویا بر ارمی ،
 کویا ملیت نامنه تجارت ایدیورلردی . اولاری یالکیز رومه کارویرن
 توازم شمدی برده تورک حصه دارک منفعتی ویرمه کجور اولیوردی .
 جمعیت منتسبلرینک تجارتہ آتیلما سی ایسه آرتق ناقصه لرنده ،
 مزایده لرنده اورناقلقلر وجوده کتیریور ، زواللی ملت حربیک اک
 آچی فلاکتلری ایچنده کیسه سی بوشالتمق مجبور قنده بولونیوردی .
 یوزلم هیچ بر ملتک ناریننده کوروله مشدی .

حرب عمومیك باشلانغی توران املاری ایچون عادتاً تطبیقات. مبدائی یرینه کجدی. معارف نظارتی بوفکرلرک کور برآلتی اولدی. برزمانلر مزین صحنه لرده «ای یی توران، سوکی اولکده، سکا بول زده ده» دبیه آغلايانلر و بايلانلر ایچون آرتق توران بولی آچلمهدی. آناطولی بی، حقیقی تورکلک مرکزینی دوشون بيله یوقدی. تورانده یاشایانلر موسقوف صفرلنده حرب ایدیورلردی ؛ حالبوکه وطن ، آناطولیدن کلن آچ ، پریشان ، یالین آیاق، بدبخت بابایکتلرک عربان سینه لریله محافظه ایدیورلردی . تورانده یاشایانلر روسلرک اک منتظم وساططیله اعاشه اولونیورلردی ؛ آناطولیده قان طول قادینلر ، اختیار آنالر طویراق قوله لرده اوت یمکدن ، قانلی کوز یاشلری دوکمکدن باشقه برشی یایمیورلردی . تورانده یاشایانلر موسقوفلرک عثمانلی اداره سندن یوزبیک کره منتظم وعادلانه اداره سی آلتنده ناموسلری ، جانلری و ماللری محافظه ایدیورلردی ؛ آناطولیده یاشایان عثمانلی تورکلرینک ایسه آلتلرندن کلملری آلتیوره بازارلرده ناحق بره برتیلری صانیلورلردی. آناطولی عرفانسزلقدن، مکتب سزلکدن، قانونسزلقدن ، عدالتسزلکدن اولیورلردی . هرشیدن اول بو آچ خلقی دو یورمق، هرشیدن اول بو جاهل اکثریتی اوکرتک ، بو بیچاره قومی حیاتک ، علمک ، معرفتک، مدیتک سعادتلرندن حصه مند ایتمک لازمدی . تورک کنجکلک غایه سی عثمانلی تورکلکی اولوق لازمدی. بوغایه تعقیب ابدلیکی قدیرده عثمانلی ارمینسی، عثمانلی رومی ده کندی. عرفانیله مشغول اولایلیر، عثمانلیق نامی آلتنده بوتون عنصرلر کندی تکامللرینه جالیشیرلردی. تورکلرک برلکده یاشادقلری عنصرلر حاکم اولایلملری آ محق اولردن عرفاناً، مدیتاً یوکسک اولمالریله قابل اولایلیردی. یونانستانی ضبط ایدن رومالیر، قلیجبریه حاکم اولدقلری ملتک عرفانه ، بالضروره مغلوب اولمشلردی. خصوصیله بوفکرک سیاست حصوله جغرافی وضعیت ، دولتک ضعف وتذبذب ده مانندی، بوفکر اولسه اولسه معنوی بر رابطه ایله قوه دن فعله کلایلیردی .

عمومی تورکلک فکریںک اتقشاری ایچون بر مرکزہ ، بر عہراقہ
 احتیاج واردی . آلمانیا بوکا پارلاق بر مثالدی . بوتون آلمانلک
 یوسیا اطرقندہ طویلنامسی ، ہیچ شہسز یوسیانک یوکسک بر
 عہراقہ ، ماہراتہ برسیاستہ مالک اولماسنک تیجہسیدی . کذاروس ادارہ -
 سندہ بولونان تورکلر عثمانلی تورکلرندن دہا زیادہ وحدت فکری
 آکلامشردی . عثمانلی تورکلری ایسہ اتحادجیلرک طرفکیرانہ ، فرقہ
 حسلرینہ ، فرقہ احتراصلرینہ تابع ادارہ لرلہ اسکی مدینتیرینی ،
 حیثیتیرینی ، وقارلرینی بیلہ غائب ابدیورلردی . خصوصیلہ یکرمنجی
 عصر حقیق برملیت عصریدی . بو عصرده تمثیل دستورلرینک تطبیق
 امکان خارچندہ ایدی . آوستریا - مجارستان بوکا اک یقین بر مثالدی .
 آوستریالیرک مجارلرہ واسلاولرہ عہقانلرینی قبول ایتدیرملری امکان
 خارچندہ ایدی . لسانی ، ادبیاتی ، تاریخی بیلن بر ملت ایچون ، باشقہ
 بر ملتک عہراقی قبول ایتک ، بر نوع اتحاددی . یکرمنجی عصرده
 بوکا ہیچ بر ملتک سرفرو ایتہ جکی طیبیدی . بوتون آوروپا ملیت
 ہیجانلریلہ قایناشیوردی . خصوصیلہ بو عہراقی ، احما ایلہ ، اقنا ایلہ
 ادامہ ایتک ، آشکار برجنایتیدی . رومالیر قدر جسم خطہ لر فتحہ
 موفق اولان اسکی عثمانلیلر بو شدتلی تدبیرہ تنزل بیلہ ایتہ مشلردی .
 اولاسلامیت بوکا شدتہ مانمدی . ثانیاً ادارہ لرندہ بوتان اقوامک
 کندیلرینہ قارشئ عصبیاتی تخطر بیلہ ایتزلر ، قوتلرینہ ونفسلرینہ
 اعتماد ایدرلردی . قافقاس طاغلرینک شمال اتکلرینہ قدر ایلریلہ یں
 عثمانلی پاشالری بوجسیم خطہده ساکن ارمنیلردن ہیچ برفردک بروخی
 قاتاممشلر ، بالمکس رعایانک مساعیندن و فصالیتدن اردونک
 مظفریقی ، ولایتک اعمارینی تأمین ایچون بک جوق استفادہ ایتشلردی .
 تورک ، ارمنی ، روم اکبری عثمانلی نامی آلتندہ کبارانہ ، نجیبانہ
 بر حیات امرار ایدر ، ہر عنصر استعدادینہ وقابلیتہ کورہ عثمانلی
 ادارہ سنک مختلف شعبہ لرندہ درایت کوستیردی .
 یوقاری صنف بووضعیتدہ اولدینی کی آناطولینک مختلف نقطہ -

لرندہ مسلم و غیر مسلم عنصر لری ، شکلاً شویہ طورسون ، لسان
اعتباریہ دہ بر بردن فرق ایتمک غیر قابلدی . بوتون عنصر لک .
بر بر لریہ متقابل امنیت لری واردی . (وان) ک ہجرا کوشہ لرندن
استانبولہ کلن ارنیلر ، آوازلق خدمتی ایچون کبار قوناقلرینہ کیر لر ،
حرمک اعتمادینی قازانیر لر ، عاداتا عائله ارکانندن صاییلر لر دی . ارمق
صنعتکار لری عثمانلی صنعتک اک نفیس بدیعہ لری وجودہ کتیر لر .
مشترک عرفاہ خدمت ایدر لر دی . بوحال ، عثمانلی وطنندہ یاشایان عنصر لر
ملیت امللری پیشندہ قوشونچیہ قدر بو طرز دہ دوام ایتمشدی . فقط
اوروپانک تورکیہ ایشلرینہ مداخلہ سی ، تورکیہ دن منفعتلر و امتیاز لر
قوبار مق ایچون غیر مسلم عنصر لک حامیسی صفتی طاقیناسی ، بو وضعیق
صوک درجہ سکتہ دار ایتدی . بوکا عثمانلی ادارہ سنک مذہب ،
پیشان بر حالہ دوام ایتمہ سی دہ اجرای تأییر دن خالی قالمادی . اصل
اک بر بھی سبب دہ بوایدی . او زمانہ قدر ذی نامی آئندہ رعیلکی
قبول ایدن عنصر لر ، کنڈیلرینہ خارجدہ برحامی کوردیلر ، تاریخ لری
و عنعنہ لری او کړندیلر . عثمانلی لک پارلاق دور لرندہ اوروپا عرفانی
اونلر جہ مجبولدی . بوتون عنصر لر عثمانلی لک دن یوکسک بر عرفان
بیلیمور لر دی . شمدی ، اوروپانک فکر جریان لری اونلری دہ دیر یلتدی .
تنظیمات و اصلاحات فرمانی خریستیان لک دہ حقوقی تأمین ایتدی .
او تاریخدن اعتباراً تورک لک دہ اوروپا مدینتی آ کلاماری ، ملیت
جریان لری ایچندہ کندی موجودیت لری تأمینہ ، عرفان لری بو کسک
چالش مالری لازمدی . بو کاموفق اولق ایچون دہ علم ، حق ، عدالت ، قانون
لازمدی . مع التأسف بو جهت اہمال ایدلدی . خصوصہ اتحاد جیلر
بوتاریھی حقیقتلرہ یونان لک و بولغار لک عملی اصول لری ترجیح
اہل دیلر . حرب عمومینک ظہوری بو امللری برقات دہا قولایلاشدی .
حربک ایلک زمانلرندہ ارنیلرک مخبراتی ، کپلی فکر لری بو سبتون
میدانہ قویدی . اکثر مکتوبلر دہ تورک لک آرتق بو حرب دہ محو اولاجق لری ،
روسلرہ اڈنہ کلدیکی قدر یاروم ایدلمہ سی توصیه ایدیلور دی .

نهایت ارمیلرک وان قنالی، عسکری حرکتره انکل تشکیل ایتلری .
 اتحاد جیلرک ملی فایه لری ایچون مهم برفرست وجوده کتیدی . عادل وقوتنه
 کووه نیر بر حکومتک بویله بروصیت قارشیننده یاپاجنی شی، حکومت علیهنه
 عصیانلری تحق ایدنه نلری تجزیه ایلکدی؛ فقط اتحاد جیلر ارمیلری ایحا
 ایتک وبوصورتله ولایات سه مسئله سنی ده اورقادن قالدیرمق ایسته دیلر .
 اناطولینک شرق حدودنده ارمیلرک آرتق یوم خلاص کلدی ظن ایدنه رک
 علی العجله قیامی قتللره مبدأ تشکیل ایتدی . ارمی، تورک، بیکارجه
 وطن اولادی قومته لرک آیاقلری آلتنده چیکنه ندی . حربک بدایقنده
 آناطولی به استانبولدن برچوق چتلر کوندرلمشدی . بوچتلر عجبسندن
 چیقاریلان قاتلردن وخرسزلردن مرکیدی . بونلر حریبه نظارتی
 میداننده برهفته تعلیم کوررلر، تشکیلات مخصوصه معرفتله قافقاس
 حدودینه کوندریلرلردی . ارمی مظالمنده ال بیوک جنایتلری بوچتلر
 ایقاع ایتدیله . مع مافیہ شرقی آناطولیده عمومی بر هرچ و سرچ
 حکم فرما ایدی . بوراده چتلر و خاق بر برینی ایحا ایدیور، فان
 کوکده بی کوتوریوردی . ارمیلر روسلره التحاق ایتشلر ، وان
 شهرینه هجوم ایدیورلردی . حتی ارمیلرک بوحرکتلری روسلرک تقدیرخی
 جلب ایتش، ساسانوف بومستله به دائررسی بیاناتنده (وان) تعرض
 ایدن ارمیلرک غیرت وشجاعتلرینی تقدیرایله مشدی . فقط اک معصوم
 اک بی کناه، هیچ برجرملری اولمادینی حالده نهجیر فلا کتاریله تیام
 اولان ارمیلر، روسه، انقره، اسکیشهر وقونیه ولایتلرنده یاشایانلردی .

* *

اسکیشهرده کیمسه نک برشیدن خبری یوقدی . حرب فلا کتی
 خلقی فنا حالده صارصمشدی . قافله قافله ، یالین آباق ، شالوارلری
 ومنتانلری پارچه پارچه، آرقه لرنده آلاجه انوابلر ، عسکر قافلہ لری
 کچیوردی . آناطولی خلقی ایچون عسکرک مقدر بر وظیفه ایدی .
 ضرب آناطولینک تورکولرنده بیله عسکرلک الیم آریقلری ترسم
 ایدیلیوردی . تره نلر طولوسی کچن عسکرک بعضاً اوزاقدن ضرب

غریب تورکولری ایشیدیلور ، بعضاً تره نندن کندیلرخی آتارق
 قاجق ایستین نرلرک پارچہ لاندقلری خبر آلینوردی . آناطولینک
 کوزل و جاذب طبیعتی اورتاسنده اک ظریف واک باکر بدیمہار :
 درہ لرہ ، آغاچلرہ ، چیچکلرہ ، اووالر و طاغلردی ؛ انسانلرہ ، بوکوزل
 منظرہ لری سفالتلریلہ ، پریشانقلریلہ اخلال ایدیورلردی .

بوکوزل یوردلرہ یاشایان کیمسہ لرہ ، دنیانک اک طالمرز
 مخلوقلردی : بونلر عصرلردن بری بشریتک رفاہی کورمہ مشہ ،
 انسانلغی ادراک ایدہ مہ مشہ ، جاہل برحکومت اندہ بازیجہ اولمش
 مخلوقلردی . آرتق استانبول ارکاتی کیمسہ بکلہ میوردی . بوغازلردن
 کچمہ تہلکہ سی قہماً برطرف اولمشدی . فقط استانبول مبعونی آلآن
 اسکیشہردن آیریلامیوردی . بونکلہ برابر وقتی دہ بوش نکیرمک
 ایستہ میورہ ارہدہ صرہدہ قوفہ رانسہ ویرہ رک فضل و عرفانندن
 آناطولی خلقی مستفید ایتکمالیشیوردی . برآقشامینہ بر قوفہ رانس
 اعلان ایدلدی . ایرتسی صباح ، کیدنلردن ایشیدلدی : ویرلین
 قوفہ رانس عناصر حقندہ ایشہ . محترم مبعوث خریستیان عنصرلری
 تورکلر ارہ سندہ بیلانلرہ و عقربلرہ تشبیہ ایشہ . اوکیجہ بارہ
 ویرہ رک قوفہ رانس دیکلہ مکہ کلن خریستیانلر لغتار ایدہ رک
 قوفہ رانس صالونندن جقمشہلر . ایرتسی صباح ہرکس اتحاد و ترقی
 مبعوثنک سیاستی تہبیح ایدیوردی . بومتصبانہ ذہنیق آناطولی خلقی
 بیہ قبول ایتمیوردی . ہرکس سنہ لردن بری برلکدہ یاشادینی قومشولرندن
 نموندی . اسکیشہردہ غیر مسام عنصرلرہ تورکلر بیتندہ ہیج بر
 اختلاف یوقدی . بالعکس غیر مسلم عنصرلر شہرک عمراننہدہ
 خدمت ایشہلردی . اسکیشہرک اک کوزل سواققلری روملرک وارمنیلرک
 او طور دقلری جادہ لردی .

بر صباح ، اسکیشہر استاسیونندہ مأمولک خارجی بر منظرہ
 کورولدی . او تاریخہ قدر ترہ نلرڈز ، سقط و علیلہ ، یا ققلری جوکشہ ،
 تراشلی ، اولو بکزیلی ، آرقہ لرنندہ یرتقی برقا بوطہ ، اللرنندہ بر پارچہ

تھورو اکٹک، آناطولیٹک طالمنز چوجقلرن دن باشقہ کیمسٹک
چیقڈینی کورولزردی . شمدی چقانر ، چوجقلردن ، قادیلردن ،
اختیارلردن، کنج قیزلردن مرکب برقفله ایدی .

بو اوقاق قافلہ اوقدر حزین ، اوقدر الیم بر منظرہ ارانہ
ایدیوردی کہ ، یوموق قوللربله آناسک آرقسنہ ساریلان، حزیران
کونشنک آتشلری آئندہ، آج وترلر ایچندہ، بو یونلرینی بو کورک
او یویان یاورولرک حالی یورہ کلر پارچہ لایاجق درجہ دہ ایدی .
عجبا ہپسی بو قدر میدی ؟ « قونیه کیدہ جکلرا » دینیوردی ؛ فقط
جیلزندہ اون پارہ شمدو فر تولی یوقدی . ہپسی دہ فقیر ، بدبخت
کویولردی . استاسیونده، پارماقلنگ او کندہ، اختیار برقادین، قوجاغندہ
ساریشین ، مائی کوزلی ، بش آتی باشندہ بر قیز ، یانندہ بر ارکک
چوجفی ، بو یونلرینی بوکش اوطوریوردی . صوردم : عسکر
طالمسی ایٹش ، باباری عسکرہ آئٹش . آنالری اولش . بو ایکی
طالمنز او کسوزی کندی بو یوتیورمش ، قیزک آدینی صوردم .

— سیرانوش !

زواللی معصوم، آندہ بر قورو اکٹک ، صوبہ باتیرارق بیوردی .
سیرانوشہ ییہ جک بولدیردم ، سودم ، اوقشادم — او کوندن اعتباراً
ارہ مزدہ بر صمیمیت حاصل اولدی . فقط سیرانوش ہیچ کولیوردی .
نظزلرندہ، قاشلرندہ ، سیاسندہ بر ملال ، بر تاتر واردی . بو تہجیردن
یوظلمدن ، بو اعتسافکارانہ حرکتدن روحی ازیٹش ، معصوم قاپی
قیریلش ، مذسوب اولدیغ ملتہ قارشق قلبندہ درین بر کین باغلامش کہی ،
ویردیکم یمشلی کوردکچہ طساریلش کہی ، ہیچ کولہ دن ، یوزیمہ
باقادن آلیورہ ضعیف پارماقلربله مینی مینی آغزیمہ کوتوریوردی .
او کون استاسیونده، بو حزین منظرہ قارشیسندہ ہر کس متأزردی ،
وہپسیدہ بو قدر ظنی ایدیلیوردی . کیجہ کلن ترہن بو ظنی کاملاً
تکذیب ایتدی . خط بویندہ آجی بر واویلا قوبدی ، استاسیونک
اوواہ ناظر جہہ سندہ، آغلاملر و فریادلر ایشیدیلیوردی . قوشدم .

نه حزين منظره ایدی : قنار يوق ، ضیا يوق ، رهبر يوق ، هيچ بر شي يوقدی . قوجاغنده چوجقلى آغلایان قادینلر، پریشان ساقاقلریله جهلری طوبلایان ، يوكنى صیرتلینه ووران باپاسلر ، قان تر ایچنده اشیاى چیقارمايه اوضاشان، خسته لری ، قیزلری ، چوجقلى طاشیان آنالر ، فقیر ، زتکین ، آچ ، سفیل بیکرجه عالمه ، يوك واغونلرندن چیقمايه اوضاشیورلر، چوجقلى، آنالری، اشیارلی غائب ایتمک ایچون کیجه نك قارانلقلى ایچنده چیرینورلردی . بو منظره ی کورمک قابل دکلدی - کوزلردن بلااختیار باشلردو کولبوردی - هيچ کیمسه یه یاردم ایتمک ممکن دکلدی ، هيچ کیمسه نك امدادینه یقشمک قابل اولاموردی . ذاتا ایدلسه ده ، قبول ایدن يوقدی . بو حقتلر ظلم قیلرندمه او قدر درین بر مأیوسیت، اودرجه صارصیلماز بر عداوت حاصل ایتمشدی که ، اک حاجز ، اک بیچاره ، اک کیمسه سز بر قادینه بیله یارديم ایتمک ایسته نیسه ، قاشلری چایور ، کیندار نظرلره یوزیکزه باقور ، متین قلبی ، متأثر روحیه فلاکتسه ، آجلنه ، اولومه طوغری بی پروا کیدیوردی .

تره نلر بر برینی ولی ایدیوردی . هر تره نلر بیکرجه عالمه ، بیکرجه کوی خلقی چیقوردی . اودرجه ده که ، کلنلرک اسکینهردن سوقی ، ممکن دکلدی . کینمکدن امیدلری کینلر ، استاسیون باشچهنده ، یول اوزرنده ، برله شیورلردی . بر قاج کون ایچنده اسکینهر استاسیوننک جواری اون بیکدن ، یکریمی بیکدن زیاده عالمه ایله طولمشدی . تره نله سوق ایدیه مین جولوق چوجق ، قادین ارکک ، آیاقلری قانلر ایچنده ، اطرافلرنده بر قاج فقیر زاندارمه ، قره دن کلشوردی . بو منظره یك فیجمدی . بو بدبخت عالمه لر تره به کیده جگوردی ؟ کیمسه نك بیله بیکی يوقدی . شمدوفر یاردم بیله بیله طاشیا به راضی اولموردی . آرتق هيچ بر امید قالمشدی . بر چوق عالمه باهاری ، اولادلری صوتوقدن محافظه ایچون چادرلر باپما به باشلامشوردی . چارشیدن ، طانیدقلرندن تحتلر و صیرقلر کتیریورلر ، کلیملری ، و پیرتیلری اوزرینه اورتیورلر

ولین ، باغریخ ، باغچلری بر اقان زنگین عائلہ بیلہ کیجہی طوراقلراوزرنده کجیر یورلردی . آرتق اسکیشهر جوارنده یکریمی بیک کتیدن مرکب بر اردوگاه حصوله گلشدی . چادرلر اره سنده سو قافلر آچیلمش ، بازارلر قورولشدی . کیجه طاغلر قاراریور ، پورصاق صوبنک چاغیتلیسی مدید وحزین ، تپلره عکس ایدیور ، بدبخت ارمیلرک پریشان بر حالدہ یاندقلمی اووالرده کی ایشیقلمک سونوک لمعلری کورولیوردی . بمضاً بو چادرلر آلتندہ بر برینه صاریلوب یاقان مصوملرک ، قلبی تأثر وهیجانلر ایچندہ ، اک طاتلی امل وساداتی محو اولمش کورن ، صاحدن بری آخزینہ برلقمه اکمک قویعاندن چادیرک برکوشه سنده اویویان زواللی بر قیزک صاریشین باشی ، ضعیف بر موم ایشینی آلتندہ پارلایوردی .

اسکیشهر ارمیلری بومنظره دن دلخون اولیورلردی . فقط نه یابابیلیرلردی ؟ اک زنگینلری بر قاق عائله تک نقلی ایچون اره لرنده پارہ طوبلامشار ، کندیلرینه کوره یاردیمدن کری طورمامشاردی . عجبا عین فلاکت کندیلرینکده باشلرینه گلہ جکمیدی ؟ فقط اونلر براز امین کی کورونیورلردی . آطه بازارندن و جوارندن کلن ارمیلرله کوروشدکلمی زمان ، خبر آلمشاردی : آطه بازارنده بر چوق سلاح بولنمشدی . فقط آطه لیلر بوسلاحلرک کندیلرینه اولجه ابراهیم یک طرفندن ویرلدیکی ، کندیلرینک قطعاً قباحتمز اولدقلمی ادعا ایدیورلردی . مع مافیہ هر نه صورتله اولورسه اولسون اورا اردہ سلاح چیقدینی ایچون کندیلری تهجیر ایدلمشار دیمکدی . اسکیشهرده ایسه ارمی مسئله سبله علاقه دار اولانلر یوقدی . خلق تجاریله ، زراعتیله مشغولدی . تنک وبومبا اسکیشهر محیطنه اوغرامامشدی . بازارده ، چاوشبده ، درده بر تنک بولوندینی سویله نیوردی . فقط اونکده اسکیشهر مرکز مامورینک مرفقی اولدقنه هیچ شبه یوقدی . یوحریف اسکیشهرک اک منحوس سیاسی . اتحادہ انتساب ایله یه رک رزالتده وکاخان بکلکده تمیز ایدنلردن بریدی . اسکیشهر ارمیلری ،

تهجیرایدلیه جکلرندن امین، آزده صرده استاسیون جوارینه کلپورلر، ملتداشلینه یاردم ایدیورلردی .

آرتق بوتون ارمنیلر، چادیرلر ایچنده، اسکیشهره یرلشمشلردی. کندیلرینه هیچ تجاوز ایدن یوقدی ؛ اونلرک اک غدار دشمنلری مرکز مأموریدی. زمان اولیوره، آره لرندن ارککلری طوبلائیوره، جیلرندن باره لری آدی رپیوردی. قادی نلرک فریاد و اوایل سی اوزرینه استاسیون ضابطلری ارککلری قورتاریورلر ، مرکز مأمورینی تهدید ایدنرک آدقلری باره لری ساحلرینه اعاده ایتدیریورلردی . هفته لر کچدی . آلآن ارمنیلرک قتل ایدلیکی کورولپوردی .

برقسی قره دن کوناهیه یه سوق ایدلشدی ؛ فقط بونلر قصبه یه کیرمه مشلر ، (آلابوند) استاسیوننده ایکنجی بر قرارگاه تأسیس ایتمشلردی . بوییکلرجه عائله لر ایچنده آرتق آجلق ده باش کوسترمشدی . بیه جک ، ایجه جک ، باره ، برشیلر یوقدی . نهایت اشیلرینی صانمایه قرار و بریدیلر ؛ بو قرار یک فیجمدی : اسکیشهر سو قافلرنده ، استاسیون میدانلرنده ، کلینک وکنج قیزلرک کوز نوری دوکارک ، ممصوم قیلرنده طاتلی امللر بسلیه رک اوردکلری دانتلارینی، ایپکلی یاتاق چارشافلرینی، اوزنه بزنه یایدقلری کلینک اتوابلرینی قوهرینه آملشر ، قیرمزلی چارشافلی قادی نلره یوق بهاسنه صاندقلری، سو قاق سو قاق طولاشدیردقلری کورولپوردی . نه فیجیح حالی ؛ بوفلا کتدن جاهل خلق ، اسکیشهرک آلمانلری وروملری استفاده ایدیورلردی . صاجق اشیاسی اولمایانلر ایچون دیلنمکدن باشقه چاره یوقدی . اکثریا ، بریشان قیافتلی عائله لرک قانی دیبلرنده اوطوره قلمری ، بویونلرینی بوکارک دیلنمکلری کورولپوردی . آجلق کیتدکجه جوخالپوردی ، صوغوق کیتدکجه شدتی آرتدیورلردی . کندیلرینه چادیر یا پامیانلر، استاسیون جوارنده کی اولرک دیوار دیبلرینه یاتاقلرینی سرمشله ، چولقلری چوجقلریله برابر کچه بی سو قافلرده کچیریورلردی . استاسیون جوارنده، سو قاقده یان طائله لر ایچنده خیرچین برقیزوادیم

ھر صباح باشنی طارا نماز، آنا سنہ متصل اذیت ایدردی . بر صباح ،
 زوالی قادیں، آج بی علاج، قیزینک باشنی طارامقلہ مشغولدی .
 فلاکت، قلبندہ بویوک بر مایوسیت حاصل اتمشدی . چوجفک
 خیرچینانی ایسہ بوسبتون مایوسیتنی آرتدیریوردی . قیز آغلابور ،
 باغیریبور، بیچارہ قادینی بردرلو راحت طارامایہ بر اقایوردی . نہایت
 اوقدر متأثر اولدی کہ، اَلینہ بر مقاص آلدی، قیزینک صاحبزادی
 کسمکہ قرار ویردی، فقط تاثرندن اللری ترہدی، مقاص خیرچین
 یاورونک دریسندہ برابر کسیدی، چوجفک باشندن چیقان قانلر
 بدبخت والدہ نک کویا قلبندہ دوکولدی، یاورونک باشنی اللری ایچنہ
 آلدی، اوپدی، اوپدی، ارزربنہ قابانارق ہیچقرہ ہیچقرہ آغلامایہ
 باشلادی ...

بوکی منظرہ لر بر دکلدی . کویلرندہ ورم دوشکنندہ یاقان ،
 احتضار حالندہ بولونان خستہ لر، علیل و مجنون، یاری بلندن آشاغیبی
 طوتیمان دینجیلر بیلہ چیقاریلشیدی . همان ہر کون ، اسکیشہر ارمی
 مزارلننہ، اوکدہ پاپاس ، آرقدہ بر قاج فقیر عائلہ، یا چوجقلرندن
 برینی، یا آتارینی ، ویا اختیار با بالینی کومیورلردی . فقط بودفن ،
 سسز وسادہ اولیوردی . نہ بر جان صداسی دوستلرینی طوبلابور ،
 نہ بر الہی زمزمہ سی روحلری خشوعہ دعوت ایدیوردی . بوفلاکت
 قلبلری یارالایوردی . بر کون، قاری قوجہ، ایچی ارمی ، قونوشارق
 کیدیورلردی . ایکیبی دہ مایوسیدی . فقط ارککک مایوسیتی دہا
 زیادہ ایدی . قادیں زوجنی تسلیہ یہ چالیشدی .

— نہ پاپالم ، اللہ بویوک . البتہ بزی کوزہ تیر .

دیدی . ارکک بردنبرہ قیزدی، قادینہ سرت بر نظرلہ باقدی :

— حالا الہمی دیورسک؟ اللہ نرہدہ؟ اللہ وارمی ؟ وارسہ ،

بو حال نہ ؟

دیبہ باغیریدی . درہ یہ طوفری ایلر یلہ بور ، بیرتیق قولتک یکیلہ

کوزلرینی سیلیوردی .

نهایت بر کون ، مشنوم بر امر کلدی : اسکیشهرده نخله
ایدیله جکدی . مرکز مأموری ایچون کون طوغمشدی . اوکیجه ،
اسکیشهرده ماتمی بر سکون حاصل اولدی . سوقاغه کیمسه
چیقامیه جقدی . اورته لوق قاراردی . برکیجه اول سکون و حضور
ایچنده آیدینلانان اولرده بر اولو سکوتی حاصل اولدی . سوقاق
باشلرنده نوبتچیلر بکله بوره اولرده چکچ کورولتورلی ایشیدیلوردی .
دیمک اولرده کیده جکلردی ؟ بر زمانلر نجره لرینک اوکنده ، محجوب
طورلری ، ناموسکار سیلاری ، عقیف ادالریله دیکیشلرینی دیکن ،
ارکک سیاسی کورر کورمز باشلرینی ایچری چکن معصوم قادیلر ،
کنج قیزلر ، علیلر واختیارلر ، بدبخت چوجقلر ، دیمک اولرده بوفلاکت
واولوم سیلابنه قاریشاجقلردی ...

فی الحقیقه اوله اولدی . ایرته سی کون ، اسکیشهرک یچاره عائله لری ،
الرنده بر رسیت ، قوللرنده بالطورلی ، حیوان و اغونلرینه یندیلر . کوزلری
باشلاره طولو ، قیلیری متهیج ، عصرلردن بری سودکلری ، او طور دقلری ،
باشادقلری اولرینی ، چیچکللی باغچه لرینی ، معزز خاطره لرینی براقیدیلر ،
اسکیشهرک کوزلر افقلرینه ، قهرمان عنانک عدالته معکس اولان
تاریخی بلده یه وداع ایتدیلر ، قونیه اوواسنی قوشاتان طاغزله ،
(بوزانطی) نک یالچین کچیدلرینه ، الجزیره نک آتشین چوللرینه ،
آجلغه ، سفالته ، پریشانلغه ، اولومه طوغرو کیندیلر ...

بو معصوم خلقی قورتارمق ایچون هیچ بر وسیله بو قیدی ؟
اسکیشهرده کی آلمان راهله کوروشدم . استانبوله بر تلغراف چکمه سنی ،
هیج اولمازسه ، آوستریا سفیری واسطه سیله قاتولیک ارنمیلر ایچون
اولسون مساعده آلماسنی سویله دم . قبول ایتدی . ایرتسی کون ،
استانبولدن کلن بر امرده ، قاتولیک ارنمیلرک ، عسکر عائله لرینک ،
شمندوفر قومپانیه سنده مستخدم اولانلرک قالیله جکلری بیان
ایدیلوردی . بر امر بر چوق عائله لری قورتاردی . کنج و کبار قیزلر ،
سادی زمانلرده کندیلرینه اوشاقلق بیله ایدمه ین آملرله ، قومپانیه نک

تاردار فرہ ناریہ ازدواج ایتھک باشلادیلر . بواز دواج جانلرینی قورتار مق
ایچوندی . ایچلرندن بر قسمی مسلمان اولق ایستہ یور ، حکومت
قبول ایتوردی .

آرتق اسکیشہر ارمنیلری ده چیقاریلشدی . قیمتدار خالیلری
واشیاری کاملاً اولرنده ایدی . فقط حکومت بونلری ده محافظه دن
عاجزدی . صاحبسز قالان اولر کویا پولیسلر طرفندن محافظه اولو .
نیوردی . حال بوکه کیجه لین خالیلر وطاوارلر ، قیمتدار اشیا کاملاً
چالنیوردی . عین حال اذمیدک ، آطه بازارک تخلیه سی اتناسنده
وقوعه گلش ، اشیار چالندقدن سوکرا ایزی بللی ایدلمه مک ایچون
اولر آتشد و برلشدی . ارمنیلرک بو فلا کتشدن اک زیاده ممنون
اولان ، یهودیلردی . فوج فوج یهودی اذمیده ، آطه بازارینه
کیدییور ، فلا کتزدہ ارمنیلرک اشیا سیله تروت تأمیننه چالیشیوردی .
اسکیشہر ده پک محدود بر مقدارده بولونان یهودیلردن بری برکون
جانمه کلدی ، ارمنیلر علیهنده بولنه رق کویا یارامق ایستہ دی . نظر لرینی
متجسسانه کوزلریمه دیکدی :

— بک افسدی ، چوق یوزهل اولدی . ییدیورلر دگلی ؟ .
ارغورلر اولسون . نلر یامامشلردی ؟ بز تورکلره نلر یامامشلردی ؟
دیور ، وطنی سون بر انسان اداسیله حسیاتی دوککه چالیشیوردی .
اسکیشہر ده بوکی مرانیلر پک چوقدی . فقط خلقک اکثریتی بو
جنایتلردن دلخوندی . ارمنیلر تهجیر ایدیلیور ، دیگر طرفندن ده
تورک عنصری قافله قافله آتسه کورتورولیوردی . آناطولینک واسع
اورالرنده ، کنیش و مزروع تارلارلرنده قیریق بر بو یوندروق پارچه .
سندن ، بوزاغی حاله گلش صیصقه بر چفت اوکوزی بی مجالانه
اداره به چالیشان ، بالین آباق ، سفیل ، یوزلری کونشیدن یامش
چوجقلردن باشقه ذیروح کورولیوردی . کنیش اووالرک چیلالقی
اورتاسنده بو طالعسز چوجقلر ، حاجز بر مخلوق کھی قابیلوردی . بر
طرفندن ارمنیلر فلا کتہ سوق ایدیلیور ، دیگر طرفندن خلق آچلقدن

اولدیریلیوردی . قافله قافله کین تره نلرده یوردلرینی ترک ایدن
عشکرلرک مایوس و مضطرب صدرلی آجیقلی نغمه لر شکلنده عکس
ایدیوردی . بضا تره ، آناطولی به صوک و حزین بروداع شکلنده
آجی برجینلق قوبارییور، برقاچ دقیقه صوکرآ :

کزی باغلرنده برتک کلم وار

ای الهدن قورقاز سکا بکا اولوم وار

نغمه لری تره نک تکرک اوغولتورینه قاریشوردی . اوخ ...
بوترانه لره کیدنلر نه بدبخت انسانلردی ! اونلرکده ارمیلردن نه فرقلاری
واردی ؟ ایکی سنکده غایه لری بردگی دی ؟ چونکه ایکی سنکده غایه لری
سفاتدی ، اولومدی . ایکی سده آناطولینک ایی اوچنده عمرلرینه
سعادتلرینه ، طوبغولرینه نهایت ویره جکلردی . برینک عمری چوله ،
اوبرینک دکز کنارینه قدردی .

استانبولده برصبرسزلق حاصل اولمشدی . آیلردن بری سوقاق
اودنارنلده یاشایان ، یاشامق ایچون دیلنن ارمیلرک سفیلا
برحیاتی بیله چوق کورییورلردی . استاسیون جوارلی نخلبه ایدیه جکدی .
برقاچ آیدن بری استاسیون باغچه لرینی اشغال ایدنلر آرقق قونیه به .
بوزانطی به سوق ایدیه جکلردی . فقط کیمسه یرندن قیلمداق
ایسته میوردی . همان هبسی ده قائمدیلرکه ، بوزانطیده کندیلرینی بکله یین
مدهش یرقوت واردی : اولوم . طاغیرک اطرافی ، چاملقاره اتحاد
حکومتک استانبولدن کوندردیکی چته لره طولو ایدی . خلق اولمه مک
ایچون اسکیشورده قالمایه راضیدی . هم زواللیلرک نه قباحتلری واردی ؟
عصبانی حاضر لاپانلر ، وقتیلر اتحاد جیلرله برله شه نلر ، حریت و اشتلاف
فرقه سی اتحاد جیلری سقوط ایتدیره جکی زمان اتحاد جیلره ظهیر
اولانلر ، ولایات شرقیده روسلرله برلکده تودک عنصرینی اعمایه
چالیشانلر ، اتحاد جیلرک قتاله سببیت ویره نلر ، بیگلرجه معصوم
اومنینک قاننه کیره نلر ، قومیتلر دگیلیدی ؟ بوزواللیلر ، کویلرنده ،
باغلرنده ، باغچه لرنده سکون ورفاه ایچنده چالیشیورلر ، بولوندقلر

شہر لڑک زراعت، تجارت، ہمارے خدمت ایدیورلر دی . شمدی .
 براق نورہ دینک جہلتہ ، قاتل قومیت لڑک قاتلی احتراملرینہ قربان
 اولاجقردی . تورک کویولر برلکدہ یاشادقارلی قومشولردن سوکدرجہ
 نمونلر دی . حتی آطہ بازاری ایہ اسکیشہر ارہ سندہ ارمیلرلہ مسکون
 کویلرک برجوغندہ ، تورک اہالی حکومتہ مراجعت ایتملر ، مضطلملر
 ویرمشلر ، قومشولرینی فورقارمق ایچون چالیشمشلردی ؛ فقط ظالم
 برحکومتک قلبندہ کندیلرینک ہیچ برصحتہ ، ہیچ برشفقت حاصل
 ایہ مہ جکلرینی دوشونمہ مشلردی . رجالرینہ و مضطلملرینہ ہیچ کیسہ
 اہمیت ویرمہ مشدی .

نہایت استانبولدن امر کلدی . اسکیشہرہ مهاجرین مأمورلری
 کوندرلشدی . بوتون ارمیلر قونیہ ، بوزانطیہ ، حلب اووالرینہ
 کیدہ جکلر دی .

سیراتوشی مراق ایتم . مینی مینی باوروی کورمک ایستہ دم .
 بیکلرچہ ارمینک ایچندہ ، اوصاریشین ، مصوم ، اوکوز باوروی
 آرادم . نہایت بولدم . بو بوک آفانہ یالواردم :
 — براق بو جوجقاری . بوفلاکت کچر . سوکرہ کل . بی
 بورادہ یتہ بول . دیدم .

اختیار قادین یاشلرلہ طولو کوزلرینی سماہ دیکدی :
 — خیر ، دیدی . خیر ، اقدی ، صاغ اول . زہب کیدہ جکیز ،
 برابر اولہ جکیز ، ہم بن اونلری ناصل طاشیاچقم ؟ یاچقم شی پک
 سادہ : بولده اولہ اونلری ، سوکرہ کندیمی درہہ آناچقم .
 قلم صیرلادی . اسکیشہر قافلہ قافلہ ، ترہن ترہن بوشالیوردی .
 بوترنہر قابالی بوک واغونلری بیلہ دکلدی ، قفس شکلندہ ، ہر طرفی
 آجیق حیوان واغونلریدی . مهاجرین ادارہ سندن کلن مأمورہ :
 — باری قبالی واغونلرلہ کوندرک . دیدم .
 ہیچ طورینی بوزمادی ، لاقیدانہ برسسلہ :
 — دہا ای با . هوا آلیرلر .

جوانی ویردی. بوزوالدیلرک هوا آلمایہ دکل ، آرتق یاشامایہ
 بیله احتیاجلری قالمشدی. برکون، ینه برتره، فقط منتظم و مختتم
 برتره، بوسفالت قافلہسی ارهسندن کچدی. انورپاشا، عائلهسیله،
 شوکت و احتشامبله، ازمبره کیدیوردی. صباحکسیساری آرہسندہ،
 آج خلقي تیز برسس اوپھودن اوپاندیردی. بر قاج دقیقہ سوکرا ،
 اتحادجیلرک حریت قهرمانی ، اللری جیندہ ، باشی آچیق ، تره نك
 اوک طرفه چیقمش ، کوزلری یوکسک افقارده، بیلدریم کھی کچوب
 کتدی . برلرہ سریلن ، آجلقندن اولن بدبخت تبعیہ باشنی بیله
 چوروب باقاپہ نزل ایتمہدی .

کیجه کوندوز استاسیونده مدھش بر فعالیت واردی . بر آقشام
 ظریف بر مادام ، بر پاشا ایله برابر تره ندن چیقدی . سالونہ کیردی.
 بوفلاکت منظرہسی قلبندہ درین برتأثر حصولہ کتیرمشدی. کوروشدم:
 مادمازل لیمان فون ساندہ رس پاشا ایمش . جمال پاشانک یاندن ،
 سورپہ دن کلپورمش . تأثری اودہ آکلادی ، درحال بومہاجرت
 فرہانلرینہ نقل کلام ایتمدی :

— آہ نہ قدر یازیق ! دیدی ، بویاورولردن ، بومصوملردن ،
 بویچارہ قادیلردن بیلمم نہ ایستورلر؟ کیملر جنایت یامیشہ اونلری
 تجزیہ ایستیلر . کویا استانبولده کیلر بونلردن دھا آز جرمی؟ اصل
 قاقالری کسیله جکلر، اوطلعت ، او انور ، او ظالم قاینہ. درہ لر انسان
 کوکدہ لری ، چوجق باشلری طاشبور. بومنظرہ بورہ کلر پارچہ لایور.
 فقط برکون بونک حسابی سورولمایہ جقمی؟ آلمان ضابطلری ہب
 بوکسیلن باشلرک ، بو پارچہ لانان جسدلرک فوطوغرا فیلرخی آلدیلر!
 ذاتاً بوظلمی تقدیر ایتمہ مک ایچون چتہ جی ذھنیق ایله مطول
 اولق لازمہدی. آلمانلردن قلبلری انسانیت حسلریلہ مشحون اولانلرک
 بوجایتلردن منفرد اولدقلرینہ ہیج شہہ یوقدی . فقط رسمی آلمانیہ
 ایستہ ایدی ، بوقتالہ مانع اولوردی . سمید حلیم پاشا اتحادک کور
 بر آلتیدی ؛ انور و طلعت آلمانیانک سوزندن بر آدیم طیشاری

چیکامازدی ، یو جنایتلری فونلرینه کووه نهرک اجرا ایتملری امکان خارجنده ایدی . هیچ شهبه سز آلمانیاک ظفرینه کووه نیورلره بومعظم فاجعه بی آلمانیاک قوتیه ، بو محصوملر فریادینی آلمانلرک ظفر ترانه لریله باصد بر مق امبندنه بولنیورلردی . آلمانیا آناطولیده قازانه جنی منفصلره سرمست ، ۱۰ قرون وسطاده بیله کورولین بو جنایتلره ، صامت ولاقید ، سیرجی وضعیتنی طاقیلوردی .

ارمنیلرک اک زیاده قورقدقلری ، یوزانطی ایدی . اوراده ، چتله لک هجومی قبلرینی تزه نیوردی . بونلر هانکی چتله لردی؟ اتحاد حکومتک توران سیاستی ، اسلام اتحادی نامنه قافقاسیه کوندردیکی چتله لردی . حتی بر زمانلر ، آلمانیا ایمراطورینه عالم اسلام نامنه مراجعت ایله یین ، آغالر سلطنتده اوجاق واعظلیله تمیز ایدن زوربالر شیخی عیداه اقدی ده ، بو چتله ل کیدرکن ، افغان امیرینه کوندرله مشیمیدی؟ یوتدیرلر وظلملر ، هب برر قومه دیا ، هب جاهلان برر فاجعه ایدی . آلمانلر ، انورک آلمانیا ده بر یوزباشی قدر عسکری حرکاتی اداره ایده میه جکنه واقفلردی . فقط تورکیایی بر مستملکه کی آلمان یخوژی آلتنه آلمق ایچون انوری آلقیشلامق ، عادی بر توره دی به بویوک بر نفوذ ویرمک آلمان سطوتی ادامه ایچون چوق برشیمیدی؟
خاص مسئله سنده :

— آلمانیا جهان سیاسته کیچ قاریشدی . مستملکه لر کاملاً پایلاشیلدی . آلمانیا ایچون آفریقاده یر قالمادی . آلمانیاک مستملکه اتحاد ایده جی یرلر ، آنجیق اقراضه محکوم اسلام دولتریدر . آلمانیا بوزالری اقتصادی مستملکه لری حاله قویا جقدر . بو غایه به واصل اولوق ایچون فس کیمک ده لازم کلسه کیه جکم .

دین ، قایزه ر ویله لم ایدی . بناء علیه انوره تلغراف چکمک ، طلعت عثمانلی دیپلوماتی صفتیه سلاملاق ، منفعت تأمین ایچون ذل عد اولونا مازدی . سلطان سلیم ثالث دورنده نابولتوئک سفیری جنرال سه باستیانی ده قابجی مصطفایی عین املا لره آلقیشلاما مشیمیدی؟

لنت اولسون، بردها بوآدلرله یوله چیقمايه! نه اسلام، نه خریستان،
هیچ برشی طانچابورلر. شمدی اوراده اسلام اسلامه چاریشیور .
آلمان غزته سی مخابریک بوسوزلری برر حقیقتدی. اوچ سنه
صوگرا (آرتوین) . کیتدیکم زمان، بونک نه درجه طوغرو اولدینی
گورددم. زواللی ارمنی قادینلری ، تورک اونیفورمه سی کوردکلری
زمان، ازیله بوزیله دیوار دیلبرینه صوقولیورلردی . جتندن نمونه
اولان، کلر، چیچکلر، میوه آغاچلریله روحه شوق و سرور ویرن .
کوزل بلده بوم بوشدی. خلیل وعونه سی (آرتوین) خلقته او قدر
ظلم ایتمشردی که، ارمنیلرک تشویق اوزرینه روس حکومتی طرفندن
سیریا سوروان اسماعیل آغا، بو بدبخت خلقک چکدکلرینه و طون اولمش،
روس اردوسنک رجعتی متعاقب ارمنیلری تجاوزدن وقایه ایله مشدی...
چرکس احمد، ارمنی فجایی ایچون مهم برویقه ایدی. بو قاتلی
حادثه نك صفحاتی بالذات فاعلندن دیککه مک ایستدم. چرکس احمد
ولایات شرقیده نلر یاپدینی سوردم . چیزمه لی آیقلرینی بربرینک
اوسته آتدی، جیفاره سنک دو مانلرینی قارشینسه طوغرو صاورودی:
— بک برادر، دیدی، شو حال ناموسه طوقونیور. بن بو وطنه
خدمت ایتم . کیدک ، کورک . وان وحوالیسنی کعبه طور اغانه
دوندیردم. بوگون اوراده تک برادمنی به تصادف ایده منرسکز. وطنه
بو قدر خدمت ایتم؛ صوگرا او طلعت کبی هر کلر استانبوله بوزلو
ییرا ایچسینلر، نی ده بویله تحت الحفظ کتیرتسینلر ، یوق ، بو حیثیتیه
طوقونیور!

فقط اونک برارقداشی واردی، کندیسيله برابر ذکی بی اولدیرمن.
ناظم! چرکس احمد ناظمی سوردم:

— صوص بک برادر. زواللی شهید اولدی.

دیدی. چرکس احمد دن ده فضلہ معلومات آلمق ایسته یوردم:

— بی، بوزهراب فلان نه اولدیلر؟

— آ دوغادیکیزی؟ هبسنی کبرتم.

چیتارہ سنک دو مانلرینی هواہ طو ضر و ساوردی ، سول ایلہ
بیقلرینی دوزہ لئیرک سوزینہ دوام ایتدی :

— حلبدن چیقمشاردی . یولده راست کلدک . در حال آرابه لرینی
قوشاندم . کبره جکلرینی آکلادیلر . وارتنکس دیدی که : « پی احمد
بک . بزه بونی بایورسکنز ، فقط عربلره نه یاه جقسکنز ؟ سزدن
اونلرده ممنون اولکلر » ، « اوسنک بیله جکل ایش دکل ، کراتا ،
دیدم ، برماوزر قورشونیلہ یینی باطلاندم . سوکرا زهرایی باقلادم .
آیاغمک آنتہ آلدیم . قوجه برطاشله قفاسنی ازدیم ، ازدیم ، کبرنجیہ
قدر ازدیم .

چرکس احمد اوصباحکی تره نله استانبوله کیتمشدی . احمدک
ورودی ، ارقداشلرینی بک متحیرایدیوردی . بو خبر مرکز قوماندانی
جواد بکله برابر قوماندانلق او طه سنده برشیلر معاینه ایندن بدرینکده
حیرتی موجب اولمشدی . فقط بونده هر حالده بریا کشلق واردی :
چرکس احمد (حلب) کیده جکلدی . ایکی سنه اول عزت واکرامله ،
بو یوک برجهاد صفتیلہ چته ریاستنی درعهده ایذن چرکس احمد ،
مرکز قوماندانلغته ناصل اولورده موقوفاً کتیریلہ بیلیوردی ؟ انضباط
قوماندانی بونی خبر آلدینی زمان حقیقه شاشیردی ، مبهوت بر
حاله :

— ایجیری کسین !

دیدی . چرکس احمد ، انده سفاره ، وقور اقدامیلہ قوللرینی
ساللاهورق ایجیری کیردی . اوزمان او طهده صمیمی بر معاقبه
باشلاوی .

یوزباشی آیاغه قالمش :

— وای قارده نم ، احمد جکم ، زه دن بو یله ؟

دیه قوجه قاتلی قوجا قلابور ، چرکس احمد پلنک اسانیله :

— عزیزم بونده بریا کشلق اولاجق ، فقط بواہ بسزاک ...

دیوردی .

بر قاجاق هفت سوکرا خبر آتدی : جرکس احمد شامه
کوندولمش ، « ازله سی واجب اولمغه ، جمال پاشا طرفدن قیدی
کوردولمشدی ...

اسکیشهرده قاتولیکردن وعسکر مانه لردن باشقهارمنی قالماشدی .
بر قسمی تره نلرله ، بر قسمی قافله لرچالند . قره دن کوندولمشدی .
استاسیون جوارنده کی قرارگاهلرده پیرتیلردن ، باچاورده لرن ، چادیر
ایزلردن باشقہ برشی کوردولموردی .

فقط استانبول بوش طورمیوردی . تره ن تره ن ارمنی متفکرلری
وضعتکارلری آناطولونک هجرا گوپلرینه کوندولموردی . بر آقشام
طولای بر تره ن کلدی ، استاسیوندن باقدم . بوتون طانیسیدیم و بیله بیکم
سپاردی : دیران کلکیان ، بوزانت کیچان ، طور قومیان ...

متفکر ، وطنپرور ، نه قدر ارمنی وارسه قافله قافله سوردولمشدی .
حق استانبولدن بوتون ارمنیلرک چیقاریله جنی بیله سویله نیورده ی ،
ذاتاً سوروله دک ، آصلما دق کیم قالمشدی ؟ عنانی تجمعی کویا بو
تورمه دیلره بابالردن میراث قالمشدی . بومظالمه قارشى هیچ کیمسه
سستی چیقارموردی . حلاجیان اقدی بنه آله ده ، مزین کوشکنده
اتحادچیلره ضیافت کشیده ایدیور ، ارمنی مجونلری بنه مجلس
مجبوتانده طلنتره وعونه نه طالق اووقلق ایتکده دوام ایدیورلر ،
روم ، ارمنی و یهودی تاجرلری احتکارده بنه تورکلره رقابت ایلورلردی .
استانبولده ، بومعظم جنابی حقلی کوسترمک ایچون لازم کان
یرو باقاتدار نماماً حاضر لاشدی : ارمنیلر دشمنه اتحاق ایتمشلر ،
استانبولده عصیان چیقاره حقلر ، اتحاد رؤسائی اولدیره جکلر ،
بوغازی آچایه موفق اوله جکلردی . بو عادی تزویرلر آنجق آچلغنی
بیله ادراک ایدمه یین عوام قسمی اقناع ایده بیلیرلردی . کانکه ارمنیلر
اتحاد رؤسائی دورمه مک موفق اولسه لردی ، اوزمان نورکیه بی ده ،
تورکلری ده تورمه دیلر تمکیندن خلاص ایتش اولورلر ، نورکلرک

ابدی متدارلغی قازانیرلردی . ارمینلرک استقلال و خلاص غایه لری
 دوشونووه جک اولورسه ، بویه بر حرکت اولورک بوتون اطلریخی
 زیروزبر ایده بیلیردی . چونکه اتحاد رؤسانک سقوطی مملکتده
 ائتلاف و صلح طرفداری برفرقه تک رأس قاره کجه منه سمیت
 ویرر ، اوزمان ، آلمان چیرندن قورتولوق قابل اولورسه ، انکلوزوله
 اوزلاشیلیر ، تورکه ده موافق بروضیت اکتساب ایدردی . آلمان
 چیرندن قورتولوق قابل اولمادینی تقدیرده ، حربه دوام ایدیلیر ، فقط
 هیچ اولمازه اتحاد توره دیلرینک ظلملرینه نهایت ویرلش اولوردی .
 یناه علیه ارمینلره اسناد ایدیلن بوتشبتده ، هیچ بر منطق تصور اتمک
 قابل دکلدی . حالبوکه تهجیر مسئله سی ، حقیقته ، ولایات شرفیده کی
 ارمینلرک قوباردقلمی عصیان و قاتاک فجع و صوک بر مقابله سیدی ،
 و بوئی تشجیع ایدن ده ، آلمانلرک مسلسل ظفر لیریدی .

تهجیر مظالمه اسکیشهرده خلقدن اشتراک ایدنلر یوقدی ،
 ارمینلرک اک چوق ظلم کوردکلری ، بعضی مأمورلر ، زاندارمه لر
 و پولیسلردی . بک چوق برلرده ، موظف اردو ضابطانی بو قانلی
 اجرا آتله لریخی بولاشدیر مامشدی . اهالی متأردی . خصوصیه ضریبی
 آناتولی ولایتلرنده یایلان اجراآت ، او ولایتلرده کی والیرلرک
 مقابلتیرینه ، جنائی استعدادلرینه کوره ایدی . اسکیشهرده اولتیره
 خلصتک ظالماه اجرا آتته تهجیر بلیه سیله قربان اولانلردی ؟ بوراده ،
 اهایلدن ، زاندارمه دن ، حتی پولیسدن هیچ بر کیسه انسان اولدیر .
 مه مشدی . اک ائم قاجمه لرک بروسه ده وبالخاصه اتقرده اجماع
 ایدلیدی سوبله نیوردی . آقره دن کللم متأثرانه برلسانه آکلانیورلردی :
 اولر آبلوقه ایدلش ، یوزلرجه ارمنی طائفه سی آراه لره طولدیر یلاروق
 دره لره دوکولمشدی . بر چوق قادینلر بو قجیع جنایتلر قارشیسنده
 تحجین ایتشلردی . ارمنی زنکیلرینک اولری صائین آلمش ، تقریر
 ویریلیر ویرلر باره لر زورله ظلم ایله استرداد اولغمشدی .

بوجاعلری طویوبده متأراولماق قابل دکلدی . بونک بر کون حسابی

صورتولاجنی محققدی . بو حرکت ، بشریت نامنه بر جایندی . هیچ بر حکومت ، هیچ بر دوده ، بو درجه غدارانه بر جنایت ایتاق ایتمیشدی . ارمیلرک قائل بر صورتده تهجیری مملکتی مهم بر عضودن محروم ایلمکدی . حتی بو الیم اجرا آتی متعاقب اسکیشهرده دکرمنلر طورمش ، خلق اکمکسز قائلرک تهلککسنه اوغرامشدی . چونکه مملکتده هر صنعت ، عنصرلرک قابیلترینه واستمدادترینه کوره اقسام ایتمشدی .

استاسیون جوارینه ، پورصاق ساحلترینه کیندم . حزین برصوک بهار یاراقلری دو کوره ، چیچکلری صولدریوردی . چارشی بوینده قالیجهلرک طاش بنالری ، قهرمان عثمانک ، کنج اورخانک عدالتنه وشفته شاهد ، ایکی تاریخی آده کبی یوکسه لیوردی . نه فحیح تضاددی ! بر زمانلر عثمان غازی بوراده ، ینه بو بازار برنده ، بیله جکلری بر خریستیانک حتی غصبه چالیشان کر میانلی بر تورکی تأدیباتمش ، عدالتنه وحقه قارشی محبتی اثبات ایلمشدی . شمندی عین شهرده ، اولر ویوردلر غصب ایدیلیور ، جولقلر وچوققلر طاغ باشلترینه آتیلوردی .

اسکیشهرک فعال ، ناموسکار ، وقور خلقی ایشاریله مشغولدی . بو ظالم حکومتک قهرینه بر زمانلر اونلرده اوغرامشلر ، ایچلرندن فداکار سبالر عمرلری سینوب زندانلرند . کچیرمشلردی . قیلری حریت عشقیله چاریان ، انصادک ظلمنه قارشی وجدانآ عصیان ایدن اسکیشهر اولادلری بو فضیلتلریله افتخار ایله بیلیرلردی . کوزلرم ، بی اختیار شمندوفر یوله ، مور طاغله نهایتن ، آغاجلری صاردمش قیرلرده انعطاف ایتدی . بر زمانلر بوراده ، صوغوقده ، کجهنک قاراتقلری ایچنده یاتان ، اویویان ، آغلایان ، قورقونچ رؤیالر کورن طاقهلری دوشوندیم . شیمدی کیم بیلیر ، زمرلرده ، هانکی طاغده ، هانکی چتهنک غدار نچهرلنده قربان اولمشلردی ؟ زواللی سیراوش . کوزل معصوم ، سن زمرلرده سلک ؟

ارضروم ، ۶ مايس ۳۳۴

ياغنين برنده يم . توركلرك بو تاريخي وفداكار بلده سي عادتا بر خرابه حائده . سوقاقلر وبنالر ، جامعلر ومدرسه لر كاملاً خراب . اولو انسان نعلريله طولو ، ياغش وييقلمش اولرك اتقاضي آياقله دور تولديكي زمان ، سيم سياه كسيلمش ، ديشلري صيريمش انسان قاقالرينه ، چوجق باشرينه ، قور وياچاق ، كوكده وآياق پارچهلرينه تصادف اولونيور .

زواللي ارضروم خلق ! عصرلردن بري عثمانلي سرحدلريني بلكر ، جسور بادشاهلريمزه بوتون موجوديتلريله ، قوللق ، ايدرلر كن شمدي ازمي چتله رينك ظلملرينه اوغرامش لر ، چولقلري چوجقلري ، چيپلاق وپريشان عائله لريله اولرينك ، سونن اوچاقلرينك اتقاضي آلتنده موردارمش ، تفسخ ايتمش نعلر حائده ياتيورلر ... نه مناره لرنده ، بر زمانلر حزين وغريب (پالان دوكن) طاغتك قارلي تپه لرينه عكس ايندن اذان سسلري ايشيد بيلور ، نه سوقاقلر نده ، وقور ومزورور خلقك مليته صاحب غلبه لئي كور بيلور . ظريف بنالر ، محترم خانلر ، تاريخي تر به لرله مزين ، درت عصرلق عثمانلي قهرمانلقه شاهد اولان شهرك اوزرندن مدهش وظالم برقان وآتش طوفاني كچمش . قارغله ر يو كسك قاواقلر اوزرنده ماعلي صدرالره اوچوشور ، بالين آياق چوجقلر ، اختيار وعليل انسانلر ، اولاد آجيسيه بللري بو كولمش بدبخت آنالره صاحبسزه كيمسه سزه ، ياغش ، ييقيلمش وسونمش اوچاقلرينك جوارنده كوزلرنده ياشلر تيرمه به رك ، آغر وبى مجال آديملره طولاشيورلر ...

ارضروم ، هيچ بر زمان بويله بويوك بر آجي كورمه مشدى .

حرب همومینک ایلك سنهسی ارضروم صالح وسكون ایچنده ایدی .
 فقط روس اردوسنک نجاووزی شرقی آناطولینک بوتون سکوتی
 اخلال ایتدی . تورک وارمنی ، عصرلردنیری برلکده باشان ایکی
 ملت ، آرتق دوستلقرینه نهایت ویره جکلردی . عثمانلی اداره سنک
 بوزوقلنی ایکی ملت آره سنده کنیش بر اوچوروم آچمشدی . خلق
 اوزرنده ظالماه و غدارانه بر نفوذ اجرا ایدن حکومت تورکلری
 بیزار ایتدی کی ، ارنیلردهده حریت واستخلاص ارزولری
 اوپاندیرمشدی . بوارزویی اک زیاده تقویه ایدن ، ارمنی قومیتلریدی .
 قومیتلر ، ازمیلرک سعادتی بومبادن و قتالدن زیاده صلحاهه تأمین
 ایده بیلرلردی ؛ فقط اونلر حرصلرینک تطمینی ایچون ، خلق قاتلی
 کندیلرینه مباح کوریبورلردی . تورک بومبایی بیلمزدی ، تورکیاه
 بومبایی صوقان ، حتی پادشاهلرینک وجودینی و سیرانی بومبایی
 اوزتادن قالدیرماه چالیشان ، ارمنی قومیتلریدی . بیلدیز بومبایی
 پاتلادینی زمان ، مقدر تورک اولمشدی ! مدهش بر اتقاق اورتالنی
 صارصمش ، هواده آندن ، باچاقدن ، قولدن مرکب بر قاصیرفه بیدا
 ایتمشدی . بیلدیز سیراینک یاننده ، جکلرلی پارچه لاش جوخقلر ،
 آرسلان کی باباکیتلر ، باشلری قومش ، قوللری اوچش جسدلر ،
 بارکیر نعلشلی آره سنده قارمه قاریشیق ، یرله سربلشلردی .
 پارمقلقرده قیمة حالنده یییشمش انسان اتلری کوریلوردی . باولن
 انسانلر ، بو پارچه لانان جسدلر ، هپ زواللی تورکلردی . شمدی
 بو بومبالر آناطولیده پاتلایه جق ، آج و طاله سز خلق ، ظالم بر
 حکومتک تسبی بوزندن ارمنی چنلرینک قان طوقانه بوغولاجقدی .
 تورکلرک حرب عمومی به کیرمهسی ارنیلر ایچون خلاص
 واستقلال مبدائییدی . ارنیلر تماماً قانع اولشلردی که ، حرب عمومی به
 کیرمک تورکلر ایچون بووک برفلا کندی . بالقان حرینده آچی بر
 مخلوقیته اوغرایان تورکلرک جهان حرینده هیچ بر موفقیت قازانه .
 مبه جقلری ، حتی مضمحل و پریشان اولاجقلری محققدی .

ارمنی استقلالی ایچون بوندن مهم فرصت اولامازدی. ارمنیلرک معقول و منطقی دوشونملری ارمنی استقلالک قانله، شدتله قازانیلماسنه قطعاً راضی دکلردی؛ محترس و قائل قومیتلر اولنرکده منفورلیدی. اساساً تورکیه حربی قازاندینی تقدیرده ارمنیلر ایچون قائل اجرا آتله هیچ بر موفقیت حاصل اوله مازدی. نائب ایتمکلی تقدیرده ایسه، طبعیه تورکیه انقسامه اوغرایه حق ، ولایات شرقیه مسئلهسی خریستان ارمنیلری اوتهدن بری حایه ایدن اوروپا طرفدن یکیدن میدان چیقاریله جقدی. ایکی صورتدهده عصیان چیقارمق ، قائل واسطهله تثبیت ایتمک ارمنی ملتی یهوده بره مقله سوق ایتمکدی. ارمنیلر روسلره یاردم ایتمکلی ویا عصیان چیقاردقلری تقدیرده ، اتحاد قومیتلرکده عین واسطهله ، بلکه ده اشدتلی بر صورتده ، مقابله ایتمکلی طبعی ایدی .

ارمنی قومیتلری بو ملاحظهلری قطعاً نظر اعتباره آنمادیلر . ده ا زیاده ، سنلردن بری قلملری کیرن احتراصلرک منفور تأثیرلرینه تابع اولدیلر . تورک وارمنی ، برمدت بتلیس و وان جوالیسندم. قان و آتش ایچنده بوغوشدیلر ؛ اوصورتله که ، بوغوشدقلری بلدهلری ، چاریشدقلری قصبهلری یانین لرلرینه چور دیلر . وان، بومصادمه لره آلم برحمنه تشکیل ایتدی . روس اردوسی ایلریله دکه ارمنیلرک شدت و جسارتلری ده آرتیوردی. بعضی نقطه لرده ارمنیلر متجاوز ، تورکرک مدافع وضعتده قالدیلر. تهجیرلر و قتللر بر بری ولی ایتمک باشلادی . آناتولی یه کیرن روس اردوسنک یگانه معاونلری ، ارمنیلردی . انتقام، استقلال، احتراصلرک امللری ارمنی چهلرینی غلیانه کتیرمشدی. روس وارمنیدن مرکب فرقلر ، تورک وارمنی جسدلری چیکینه رک اوضرومه طوغرو ایلریلروردی . اوضروم نخلیه ایلدیکی زمان ، روسلرک ایلمک اجرا آتی ، ارمنی طابورلری شهره صوقامق اولدی . روسلرک ای بیلیورلردی که ، ارمنیلر اوضرومه کیردکلی تقدیرده تورکلی فجع بر صورتده بارجه لایاچقلردی . روس اردوسنک

حمایہ سی آئندہ بایلاجق بوجناپنلر تورکلری روسلردن گھیا تنفیر
ایدہ بیلیردی . حال بوکہ روسلرک غایہ سی تورکلرک سکونندن استفادہ
ایدہ رک ارزنجانہ ، سیواسہ ، طریزونہ قدر ایلیریلہ مکدی . روسلر
بو مقصدلرینہ نائل اولدیلر . صاری قامشدن ارضرومہ قدر
شمندوفلرلر دوشہ پەرک ، (زینانہ) نک قورقونج یوللرینی منتظم
برحالہ افراغ ایدہ رک ، طاغلرک بوکسک تپہلرندن تلغراف تللری
آشپورہ رق ، دہ قوویلرلر دوشہ پەرک ، کوریلر یابارق طریزونہ قدر
ایلیریلہ دیلر . روسلر ایلیریلہ دیکہ ، ارمنیلرک نجاوزندن قورقان اہالی
اولرینی بارقلرینی براقیور ، آج وپریشان ایجریلرہ التجا اییدیوردی .
قالانلردن بمضلری ، روملرک وارمنیلرک جاسوسلقلری یوزندن دار
آغاچلرندہ جان ویریوردی . بعض شہرلردہ تورکلر ، روسلردن ،
روملردن وارمنیلردن متوالی ظلملر کوریبورلردی . طریزوندہ
مسلمانلرک قاییلری تکمہ لہ نیور ، قادینلرینہ نجاوز ایدیلبوردی .
تہایت روس ادارہ سی تأسس ایتدیکہ بوتجاوزلردہ بدرجہ قدر
تہایت ویرلدی . خلق مستریجمدی . چونکہ آج دکلدی ؛ غاٹلری
سفیلانہ سوروندیرلیبوردی . مملکتدہ حقسزلق قالدیرلشدی . چالیشبورلر ،
پارہ قازانپورلر ، حقلرینی ضایع ایتیبورلردی .

روس حیاتی پک آرزماندہ ، صاری قامیشدن طریزونہ قدر
تمامینہ تأسس ایتشدی . چارشیلر ودکانلر نفیس روس امتہ سیلہ
طلولشدی . اتحاد حکومتی بوتون غنہ لردہ روسلرک آچقلرینی
اعلان ایدر ، استانبول خلقنی آچقلدن اولدیرکن ، ارضرومک قارلی
طاغلرندہ زینانہ نک جاملی اوچوروملرینک کنارلرندہ ، بول پامقہ مشغول
عملہلر تازہ اکمکنی بیور ، بول شکرلی چاینی ایچیور ، درت بش
مافات کوندہ لک آلپوردی . تورک ایشجیلر ، آراہ جیلر وضنتکارلر
بو حالدن ہب نمونلردی . وقتیلہ تورک مأمورلردن بخشنی یرینہ
توقات یرلرکن ، شیمدی رس ضابطلرندن وامادامہ لرندن بول بول
پارہ آلپورلردی .

اتحاد حکومتك ظالمانه اداره سندن سوکرا ، روسلرک دشمن
 اداره سی بیله عصرلردن بری سعادت ، امنیت ، عدالت یوزی کورمه یین
 خلق ایچون عادتاً رفاه دوری رینه کچمشدی . اونلرک جاهل دماغلری
 بیله روس اداره سنک انتظامی تقدیر ایدیوردی . برزمانلر سفیل و علیل
 عسکر قافله لرینک آچلقدن اولدکلری قورقونج یوللرده شیمدی ظریف
 حادامالار ، پارلاق اونیفورم ملی روس ضابطلری اوتوموبیللرله کچورلر
 ایدی . شهرلرده تیاترلر ، سینهمالار ، شئلکلر هرشی موجوددی .
 تورکلری اک زیاده دغدار ایدن برشی وارسه ، اوده جاملرینک
 آخورلره تحویل ایدلمه سیدی . مع مافیله روسلرله انسیت پیدا اتمک
 یاشلاملرله ایچلرندن پک چوقلری روسجه بیله اوکرتمشلردی .
 بو سکون اوزون مدت دوام اتمدی . بالشه ویکلنکک ظهوری
 روس استیلاسی آلتنده یاشایان تورکلرک فلاکتلرینی موجب اولدی .
 روسلر انبارلرینی یغما ایدلرک ، آتلرینی صانه رق ، ضابطلرینی اولدیره رک
 چاقچورلردی .

تورکلرک ، بوفرصدن استفاده ایدلرک ، استیلا ایدیلن وطنلرینی
 قورتارمايه چالیشه جقلری طیبیدی . فقط ارمنیلر اونلرک بوتشبلرینی
 عقیم بر اقایه چالیشدیلر . روسلر مملکتلرینه صاوشدقجه ، اداره یی ،
 ضابطه یی ، حکومتی اللرینه آلدیلر . برزمان کلدی که ، استلافچیلرک
 صادق منفقری ، ارمنی حکومتی شکلنده ، اشغال آلتنده بولنان یرلری
 کاملاً محافظه اتمک موفق اولدیلر . اوتاریخندن اعتباراً تورکلر ،
 کندی وطنلرنده ، ارمنی تبمه سی اولارق یاشایاچقلردی . اساساً
 سلاحلری آلرندن آلمشدی . باشلرنده ، کندیلرینه اداره یی درعهده
 ایدن ملت ، موجودیتلرینی بیله اعحایه ساعی ، باریشمق بیلمز بر
 دشمندی . اونلر ایچون بو کوزل مملکتلرده اولوم ، سفالت هر زمان
 حاضردی . تورکلر نظرلرنده ارمنی حکومتی ، تیلرینه آسیلیمش بر
 یومبا دیمکدی . بو بومانک قانه بو یانماسی ایچون هیچ برسبیه ، حتی
 هیچ بر جرمله لروم بوقدی . تورک قانی ارمنی ایچون مباحدی .

ارمنی قومیت لری آتجق تورك جسدینه باصه رق یو کلمه بی دوشونورلر ایدی . بونگله برابر بو بیی ، حریص ، انتقاهی حکومتک هیچ بر تشکیلاتی بولنده دکدهی . ارمنیلرک مقصدلری روسلرک رجعتی اوزرینه وطنلری استرداد ایده جک اولان تورك اردولرینه مقابله ایتمکدی . بونکله ایچون روسلرک براقدهلری اسلحه و مهمانی صاقلا یورلر . روسلردن یوکسک معاشرله طویجی و پیاده ضابطلری آلیقویورلر ایدی . زراعتدن ، تجارتدن ، صنعتدن باشقه شیلره اشتغال ایتمه بن . ارمنیلر ، روس اردوسنک افسانندن ضابطلری معرفتله استفاده . جالیشیورلردی .

بالخاصه ارزنجانده ، ارضرومده حکومت ارمنیلرک الیرنده ایدی . تورکلر بو قورقونج اداره آلتنده سلاحدن ، مدافعه دن ، حمایه دن ، هر شهیدن محروم ، بیکنس بر تبه حکمنده ایدی . همان مرحلظه دوشونوکلری تهلکه ، ارمنیلرک طبعی انتقاملریدی . ارمنیلرک دوشونوکلری ، تورکلرک قورقورلی حقلی کوستره جک ماهیته ایدی . فی الحقیقه بولرده وان و بتلیس قتلرینک ، آناطولی تهجیرلرینک انتقامی آناه فرست کوزه تیورلردی . ارمنیلر استانبولک فتحی متعاقب تورکلرک ایلك تبعه لری اولدقلری زمان ، فاتح سلطان محمد ارمنیلرک رفاهتی ، بطریقخانه لرینک تاسیسی دوشونمشدی ؛ شهی ارمنیلر ، ایلك تبعه لری اولان تورکلردن انتقام آناه جالیشیورلر ، منفرد جنایتلره حرسلری تسکین ایدیورلردی . بعضاً سواقلردن طویلا دقلری مظلوم تورکلری عمله قوللرینه کورویورلر ، طاقم طاقم بوغاز لایه رق خندقلره آتیورلردی . ارضروم ، ارزنجان ، طریزون و جوارنده مدھش بر ارمنی ظلمی حکم سوریورلردی . ارمنیلرک مقصدی ، اداره لرنده قانان تورکلری تجریم ایده رک ، اصول دائرة بنده ، تدریجی بر صورتده احاطه ایتمکدی . اک زیاده اولدیردکلری اراککلردی ، قادیلره او قدر تجاوز ایدن یوقدی .

اسیلا ایدیبن شهرلرده تورکلرک بر قسمی مهاجرت ایتمش .

قالاندرده روسلرک تخلیسی انساننده پارچه لاشمندی . اوزمانه قدر تورکلری حایه ایدن روس اداره سیدی . روس اردوسی چکیلمه به باشلادینی ، بالده ویکر وطنلرینه قوشدقلری زمان ، ارنیلرک تورکلری احایه بالیشه جقلرینی اونلرده بیلورلردی ، حتی ارنیجانک تخلیسی انساننده بو فلاکت ظنی ابتدکلری کی وقوعه گلندی . روس ضابطلری اوقدر اوغراشمشلر ، ارنیلرک تجاوزلرینه مانع اولاماملر ایدی : بر روس ضابطلی آمرینه بوللادینی راپورده تخلیه حرکتی خبر ویررکن شوسطرلری یازیوردی : « قتل عامه مانع اولق ایچون نه قدر اوغراشمسه موفق اولامادم . ارنیلر سگیز یوز کشی تلف ایدی . شهر تخلیه اولوندی . الله بیوک . »

فقط اصل قتل عام ، دها سوکرا ، عثمانلی اردوسنک اوزنجان اوکلرنده ، طریزون جوارنده ، ارضروم اووالرنده کوروندیکی زمان باشلایحقدی . فی الحقیقه بو قتل جدامدهش اولدی : عثمانلی اردوسنک بطلی حرکتلری تورکلرک فلاکتلرینه سبیت ویردی . ارنیلر شهر خارچنده عثمانلی اردوسنه چتهالنده قارش قویورلر ، داخلده خلقی قیشله لره طولدی یارق ، اولره قاپاتارق اولدی ریورلردی . بعضاً قاقازینی اودونلو اوزرنده کسورلر ، نعللرینی قویورلر طولدی ریورلر ایدی . عثمانلی اردوسنک ایلیله مہسی ارنیلرک امیدسزلکلرینی ، ظلملرینک شدتی بر قاندها آرتدی ریوردی . بوامید بو سبتون قیریلدینی زمان ، ارنی چتلی ، عقور بر جان اوار حاله گلشردی . اولری بیقورلر ، بنالری یاقورلر ، تره لری پارچالایورلر ، تورکلری قورشونله ، سونکو ایله آل قانلر ایچنده یرلر سر ریورلردی . ارضروم ، بو قانلی وحشتک اک فصیح مہم سیدی . حکومت قوناقی ، حتی اخشاب بنالرک بک چوقی یاقلمشیدی . ارضروم اوواسنک ، (بالان دوکن) تیلرینک ، اکرلی طاغک سالره یوکسه لن بیاضقلری اورتاسنده ، ارضروم ، فریاد وفضانی سیاه دومانلر شکلنده ، آله ولر ایچنده ، آفاقه یوکسه رک یانیور ، جامغور مدرسلر ، اسکی عثمانلی قاهلری ، بوسپاه یانغین دومانلری

ایچندہ زمان زمان بیاض بنالریلہ میدانہ چیتیورہی . ارضروم جہنی
 بر فجاجت ایچندہ ایدی . بوغفور آلہولر آلتندہ ، قارلر اوزرندہ ،
 قارنلری یارلش ، جکرلری قویارلش معصوملر ، قانلر ایچندہ یانیورلردی .
 ارمی قومیتلری الکا ایچہ صنعتلری بوترتیاندہ کوسترمشلر ، بوفجیع
 سحرلری اردونک کچہ جکی یوللر کنارندہ حاضرلامشلردی . ارمیلرک
 ارضرومی تخیلری اوقدر فجیع اولمشدی کہ ، یوزلرچہ ارکی اولرہ
 ظولدرمشلر ، اوزرلریبہ بیزین دوکدرک دبری دبری یاقشلردی . آلورلر
 ایچندہ ، یانلرندہ کی اولردن آدلقلری باطہ ایلہ دیوارلرہ اوراق بردلیک
 آجاق قاچاہ موفق اولانلری ، ہمانلی اردوسی ییشنبہ قدر آج وسفیلر ،
 یانین خرابلری اورقاسندہ یاشامشلردی . استانبولہ کیسہ نک
 برشیدن خبری یوقدی . انور پاشانک مدہش سانسوری ، کویا ویریلن
 طوبراقلر استرداد ایدیلہ جکمش کہی ، خلقدن بوتون فلاکتلری
 صاقلاماہ عزم ایتمشدی . بعضاً دشمن طیارہلری آطنہ یی بومبارلہ
 خراب ایدیور ، بد بخت اہالی آنی بر اولوملہ پنچہلہ شیوردی .
 حکومت ایسہ رسمی تبلیغندہ ، یاردوہ نک اولدیکنی و یاخوہ بومانک
 ائتلاف تبعہ سندن برینہ تضادف ایتمدیکنی حکاہ ایدیوردی . انگلیز
 اردوسی حلبہ یاقلاشدینی حالہ ملق اغفال ایدن قرارگاہ آلآن سینا
 خبہ سندن بخت ایدیوردی . اک غریبی ، استانبولہ ، خلقک
 کوزی اوکندہ کچن فجاجت لک بیلہ یاکلش بر صورتہ اعلانیدی .
 آرقق پک واضح کوریلدی کہ ، حکومت و قرارگاہ کنیدی
 غفلتی بیلہ ادراک ایدہ میہ جک درجہہ شریر ویالانچیدی . اساساً
 طوغریسنی اعلان ایسہ لر ، کندیلرینی مسئول ایدہ جک ، علیہرینہ
 غلیان ایلہ جک ہانکی قوت واردی ؟ انور پاشا صاری قامشدہ یوز
 اللہ بیک تورکی جہانتہ قوربان ایتمدیکی زمان ، کیم سنی چیتارمشدی ؟
 تورکیہدہ ہانکی جانتک ، ہانکی فجاجتک مسئولی آراشمشدی ؟
 اتحاد جی ذہنی ، اوجاق غیرتی ، ذاتا بوتون جنایتلری عنوا تیمور میدی ؟
 اونلرک نظرندہ جنایت ، عزم و متاحتی کوسترہ جک اک پارلاق فضیلت

دگلدی ؟ نظارت موقعی اشغال ایدنلر آره سنده بیله قاتلر واردی .
 ذاتاً خلق یو اداره آتنده یاشاماہ آلیشمشدی . سلا نیکن استانبوله
 حریت کتیرن قهرمانلر هب سلاحل ، قبادایی کنجلردی . چیقاردقلری
 غزته لرك بیله آدرلی (سلاح) ، (طوب) و (خنجر) دی . حتی
 غزته لرینک باشلرینه (خنجر) دیه یازدی ریورلر ، کنارینه مه شو
 تهدیدی علاوه ای دیورلردی : (مستحق اولانلره) . اولنرک فکرنجه
 بومستحق اولانلر ، علمله ، هر قاتله تنور ایدن ، اوروپا سیاستی
 قدر ایدم رک وطنک اوغرادینی تهلککلی بی پروا سولمین ، عثمانلی
 وطنک بالدری چیلقلر اتده رذیل اولماسنی تجوز ایتمینلردی .
 حال بوکه طوبلر یینلرنده باطلایاجق ، خنجرلر سینلرینه صابلا ناجق
 شرلر ، کندیلریدی . خلقک ناموسکار صنئی بوبله وکلا اداره سنده
 یاشامایی عثمانلیق نامنه ذل عد ای دیوردی . آرتق حریت ، عدالت ،
 وطن ، اتحاد ، ترقی ، مشروطیت کله لرندن نفرت ای دیلیوردی .
 ۱۰- نموزک غلبانی و هيجانلی کونلرنی خاطر لایان شریقلر بیله قلبه
 درین بر الم او یاندیردی . بمضاً عثمانلی روحنه آغیر و قور الهی
 نفملری شکلنده عکس ایدن راست ترانه لرندن صوکرآ :

اردوض ایتدی یین

شرقیسی کویا ملی حسیاته ، ملی حیاته تر جان اولیورمش کبی
 دیا کار برشوق و سرور ایله سویلندیکی زمان ، انسانک کوزلری اوکنه
 اتحادچی تورکلردن ، آرن او و دلردن ، چنکانه لر دن ، بولغارلردن ،
 روملردن مرکب بر حرکت اردوسی کلپور ، طوب سسلری ،
 میترا یوز کوروتلورلی ، ۳۱ مارتده هیچ بر دخلی ، هیچ بر جر می
 اولمادینی حالده خلغ ای دین ، سرایی رسنه قهرمانلری طرفندن یغما
 و تاراج اولونان سلطان عبدالحمیدک الیم وضعیق ، دها صوکرآ بایزید
 میداننده ، آی صوفیه اوکنده ، نیشان کونشک سحری بالدیزلریله
 پارلایان کستانه آفا جلرینک مبارک یشیلکلی آره سنده ، یی
 سپهالز اوزرنده ، بیاض البسلری ، چیلقلر آیقلری ، کوکسلرنده

یافتلر ، قاص قانی کسيلمش ، صارارمئن ضابطه نئشلرینک ماتم انکیر
 وقورقونج برشکلده سالاندقلری نخطر ایدیلموردی . اوح .. نه فجع
 نه قانی ، نه خشیتلی کونلردی ! اردومنر کاشکه بئین ائمه ایدی ،
 کاشکه وطن اومنحوس بئین یوزندن آلتی یوزنه لک شرف و ناموسی
 غائب ائمه ایدی ، کاشکه دولت اوج بیق توره دینک ظلم و شقاوتی
 ساقه سیله تمزز اولکلرینی ، مقدس طور اقلرینی الدن چقارمسه
 ایدی ! حال بوکه اردوبی پریشان برحاله قویان اتحاد جیلردی . اون
 سنه در عثمانلی اردوستک چکدیکی فلاکتلی ، کوردیکی فجاعتلری
 دنیانک هیچ براردوسی کورمه مشدی . بئنده ، کرکده ، آرنادو دولده ،
 بالقلاندره قان و آتش ایچنده سنه لرجه چاریشان ، عثمانلی اردوسیدی .
 انحاء جیلر عثمانلی سلطنتی غصب ایده لی اردو هیچ برسنه راحت یوزی
 کورمه مشدی . طلعتک امیانه دیپلوماسیسی آرنادو دولده اصلاحات
 یایمق ایسته یور ، اردو قوشدیریلوردی . انورک حریرص دوشونجه لری
 اردوبی کنج لشدیرمک ارزو ایدیور ، بئنه اردو ارکانی پریشان
 ایدیلموردی . کنج پاشالردن بعضیلری تجرجه سزلکلری و بحیریکسز .
 لکلرینه دشمنک الک فائق قوتلرینه صالدریورلر ، ضررینی یئنه اردو
 کورریوردی . بوتون بوفجاعتلر یایلمقله برابر مشول اولان ، تجرجه
 ایدیلمن ، هیچ بر پاشاده یوقدی . شهرلر تسلیم ایدنلر ، مقولویت
 یورغونقلرینی مستشارلق صندالیه سنده چیقاریورلر ، اردونک
 سلامتینی دوشونهرک یاییللاجق حرکاتک ته لکه سنی آکلانلر قاعده
 سوق اولونیورلردی . بوتون بویولسزلقلرک مسبی ، انور پاشانک
 اهل ایدی .

انورک بودرجه ضلالتک دوچار اولسی شایان حیرتدی . ۱۰ تموز
 حادثه سنک ناموسکار قهرمانی کندیسندن قطعاً مأمول ایدیلمه چک
 برکریویه دوشمشدی . آرتق بوضالاتدن چیمق اونک ایچون
 محالدی . یادینی ایشلری ، دوشوندیگی املاری ، هیچ شه سز ،
 وطنی فلاکتک سوق ایتمک ایچون یایموردی ؛ فقط دوشونجه سنک

علمی اساسیہ مستند اولیامسی ، امپلرینک و اسی و اشتہار حرصہ
 مبتنی اولیامسی اونی مرحلہ خطا و فجاجت اوچوروملینہ آتیوردی .
 انور عثمانی خاندانہ انساب ایتدکن سوکرا بوسبتون تبدیل فکر
 ایتشدی . کندینی خاندانی قورتاراجق ، شرفی اعلا ایدہ جک بر
 موقعدہ صانیوردی . تاریخی غنہ لری احیا ایتک بگاہ اندیشہ سیدی .
 اطرافدہ کی اختیار ، غنہ پرست ، مرادارده موقفلرخی محافظہ
 چالیشان کیمسہ لکده بوکا تأثیری اولیوردی . گاہ خزینہ ہایوندن
 یاوز سلطان سلیمک خنجرخی چقارتیور ، ضابطانک عین مودلہ
 خنجرلرلہ مجہز اولمالرینی امر ایدیوردی . برسنہ قلیج طاشیان
 ضابطان ، ایتسی سنہ مچ ، او برسنہ قیصہ برقاما ، او برسنہ خنجر
 طاشیوردی . بوتبدل ، اردودہ تجہیزاتک یکنسقلنی بوزیوردی .
 انور یالکز وظیفہ سیلہدہ مشغول اولمازدی ، لسان و سیاستدہ
 باشلیجہ مشغلریدی . حربیہ نظارتندہ تطیق ایتدیردیکی مفصل
 القبا ، برقاچ سنلر بیچارہ مأمورلری کفرلرہ سوقارق وظیفہ ایفاسنہ
 مجبور ایلمشدی . بونکہ برابر حربیہ نظارتندہ جدی
 بر انتظامدہ واردی . انورک نظارتندن اول شعبہ لری طولدیران باشلر
 ومیرالایر قالدیرلمشدی . آلمان موفقیتی انورک حرصی آرتدیریور ،
 فقط اخلاقنی بوزیوردی . انور ، خاندان دامادلری ایچندہ مهم
 بر رکندی . طاہسی آرتق خاندانہ انساب ایتمش دیمکدی . بر زمانلر
 باشانک ورتبہ نک علیہدہ بولونان حریت قہرمانی ، باباسنی دہ ،
 محوجہ سنیدہ باشانک نائل ایدیور ، سرنجہ بک یوقوشنک اوؤرنده ،
 ابوالہدناک قوناقلرینہ ، بلند وشدادی نظیرلر وجودہ کتیریوردی .
 باباسی بیلہ قارتندہ رتبہ ومأموریت یرینہ ، غریب برنام طاشیوردی :
 انور باشا باباسی !

برزمانلر مکتب حربیہدہ محبوب برادا ایلہ طولاشان ، مناسر
 شیوہ سنی الان ترک ایدہ مہین انور بک ، شمدی سلطان محمد خامسک
 مسطنتہ شریک اولمشدی . مع مافیہ انور ، سرانجہ صیمی بر سیا

دکلمدی . انور کندیتہ اویله بر پاہ ویریوردی کہ ، عثمانلی خاندانی کویا عظمت وشوکتی ادامہ ایچون بوکنج پاشایہ محتاج ایتمشده . شمدی اونک مظفری ، اونک غیرتی ساہسندہ عثمانلی ممالکین تہلکدن قورتاریوز ، عثمانلی تختی دشمن تجاوزلرندن وقاہیہ جالیشیوردی . انور نھوزندن استفادہ ایدیور ، جفتلکڑ آلپور . عرصہلر غصب ایدیور ، ثروت صاحبی اولمایہ جالیشیوردی . مع مافیہ یابدینی حرکتلرک طاقتی دہ وشونعیوردکلمدی . برکون ، بوریکدیریلن ثروتلرک آلتناجنتہ ، بوغصب ایدیلن عرصہلرک استرداد اولوناجنتہ اودہ قائلدی ؛ بونک ایچون بوتون املاکین زوجہ سنک ، ناجیہ سلطانک اوزرینہ یابدیریوردی . دامادلر ایچندہ انور درجہسندہ نفوذ صاحبی اولان یوقدی . سراپی وکلانک ، بندکانک ، اسکی قاتل آرقداشلرینک جمعیدی . استانبول خلقی آچلقدن اولورکن ، اورادہ سازلرواکنجہلرلہ اتحاد ارکانہ و آلمانلرہ ضیافتلر جکیلیوردی . سراپینک یالکزیمک مصرفی آیدہ بیکلرچہ لیرایی تجاوز ایدردی . انورک آلمانلرہ صوکدرجہ اعتمادی واردی . بواعتادہ اونی ، هیچ لزومی اولمان تورکیہ بی فلاکتہ سوروکھمک سوق ایتمشدی . بواجتہادی بلکہ طوغرو اولابیلردی ؛ فقط بدبخت وآچ ملتی قان وآتش طوفانہ صوقدقدن صوکرا ، کریدہ قان اولادلرینی وعائلہلرینی آچلقدن اولدیرتمسی ، اردودہ ومعیندہ یایلان سواستعماللرہ کوز یوماسی ، خربزلری ومحتکرلری حمایہ ایتمسی ، اردونک توانا وکنج قهرمانلرینی جہالتی ونجربہ سترلکی یوزندن مقلہ آتماسی عفو اولونماز بر جنایتدی . انور ، عین جنایتی بالقان حربی انساندہ کلیولی شنبہ جزیرہسندہ ارتکاب ایتمش ؛ بیکلرچہ وطن اولادینی شارکویدہ بولنار سونکولری آلتندہ پارچہ لایتمشدی . خلق دہا بونی بیلہ خبر آلامشدی . ملت ، دہا بو جنایتک بیلہ حسابی کورمہ مشدی . فقط او ، اولدیردیکی بیکلرچہ انسانلرک قانندن ، اولادلری سونکو آلتندہ جان ویرن فقیر وییکس عائلہلرک ، بویونلری بوکولمش ، صاحبی بیتمدہک یقیملرک فریادندن ذومہ

قدر وجدان عذابى طوعا بوردى. توريكه نك، تورك عرقتك اك بيوك .
 قاتلى اعيانده جيزمه لرني شيقيرداتهرق، جنايتلرني ظفر شكلمده .
 آكلاتيور، قلى عدالت وانسانيت حسيله چاربارق قارشيسنه چيقان،
 ياديني جينايترك حسابى وقورصداسيله صوران نك براعتراضه قارشى
 بيله تهديدكار ومغرور نظرلر فيرلاتيوردى .

انورك اداره سفي احتكارله ، خرسزلقه تلويث ايدن اك بيوك
 عتكر ، طوبال اسماعيل حتى پاشا ايدى . محمود شوكت باشانك بو
 مشنوم يادكارى امتنابول خلقنى آچلقدن اولديرن اك بويوك عتكردى .
 لوازم دائره سى طوبال اسماعيل حقيك زمانتمده رسمى بر احتكار
 مركزيدى . او طه سنك اوكى همان هركون حرييه دن مطرود كلخان
 بظرى ، ضابطلكدن مستعفى اتحاد فدايىلرى ، مبعوثلر ، يهوديلر ،
 روملرله طولو ايدى . اك او جوز فيثاته آلتان امتعه اشيا و ارزاق ،
 بوراده اك عتكرانه فيثاتلرله مناقصه قونور ، استنابول خلقنى
 آچلقدن اولديرن ظالمايه معامله لر بوراده قرارلاشد بريليردى . بولنور
 بالاسرك ، بر جوق بازارلرك سرمايه سى هب بو منبعندى . طوبال
 اسماعيل حتى اك فقير تاجرلى بيله ثروت ويسار صاحبي ليده جك
 بر قدرته مالكدى . كنديسيله مناقصه كيريشن ، حتى دوستلق ايدن تاجرلر
 بر طرف ، اداره سنده كى ضابطلر بيله اردونك اك بختيار قولليردى :
 اوستلرى قيز ، اككلىرى خاص ، ارزاقلىرى بول ، پاره لرى مبدولدى .
 لوازمده ضابط نامزدلرى واردى كه ، اشقيا تعيبنده ، آفاطوليك
 يالچين طاغلرند . سه لرحه صاحبي صاقلنى آغارنان بيكباشيلر ، حتى
 مير آلايلر ، اونلر درجه سنده ارزاق آلامازلردى . قائمه ساملر
 واردى كه ، ايسته دكلرينه تشككلرله ياغ ، او قه لرله برنج احسان بيورلر ، عاجز
 ومحتاج ضابطلرى قابيلرينه ديكككلىرى نقرلرله آچالچنه سنه قوغديرلردى .
 اردونك اهاشه سنده بيله مدهش بر مساواتسزلق واردى . خرسزلق
 علندي . بر زمانلر اون پاره سز و بریشان قيافته كزن بعض اخذ عسگر
 شهبه رئيسلرى و خط قوميسرلى وارده كه ، شيمدى شهزاده كانك

کزدگری آراه لرله کزیورلر ، بیکلرجه لیرالق کوشکر صاتین آلسورلردی . یهودیلرک ، روملرک ، ارمیلرک بر جوقلری بونلر طرفدن مادتا خراجہ باغلامشدی . استانبول سواققلری استان داخنده کنج بکلرله ، یهودی ، روم وارمنی کنجلیله طولو ایدی . فقیر اولادلری عملہ قوللرنده ، صوغوق جهلرده فداکارانه دشمن فورشونلرینه کوکس کرلرکن ، اونک باره قوتیله جانلرینی قورتاریرلردی . اور بوتون بوسوء استعمالره کوز بومیوردی .

احتکارک عسکری قسمی بو صورتله دوام ایتدیکی کبی ، قطاریه شرکتی ده اتحادجیلره پی بر تجارت منبی تشکیل ایله مشدی . ملتی صویق ، خلقی آج براقق ایچون هر درلو تشکیلات یایلنمشدی . خصوصیلہ ملی تجارت ، عادتا ملی بر جایتدی . بو جایتہ اشتراک ایچون ناظرلر ، دفتردارلر ، والیلر و متصرفلر مأموریتلرندن استعفا ایدیورلر ، آل بر لکیله بد بخت خلق اولدیرمکه جالشیسورلردی . فقط بو جایتده اکیزاده اشتراکی اولانلر ، تجارتله مشغول مبعوثلردی . اتحادک تاجر و مختکر مبعوثلری ملنک اک محقر صنفی تشکیل ایدیورلردی . اتحادک جایتلرینی تصدیق ایچون بوذاتلرک آغزلرینه طویال اسماعیل حتی چواللرله شکر آتیور ، طلعت دسته دسته امتیاز براتلری طیبوردی .

حرب عمومی مبعوثلری ، ایچلرنده بش اون ذات مستثنی اولق اوزره ، متباقیسی احتکاری شریعتہ ترجیح ایدن خواجهلردن ، زورباردن و مختکرلردن مرکب بر مجلسدی . حتی مجلس ده دقل ، مادتا بر اصناف لونجهسیدی . بر زمانلر خلقک حرمتله تلقی ایتدیکی مبعوثلرک ، شمدی عبدالحمدک ختیلهلری درجهسندہ خلق نظرندہ قیمتلری قلامشدی . خلقک اک جاهل طبقه سی بیله اونلره حیسانه ترجان اوله جق اسلر بولمقدی . کیمی مجلس منسوبان ، کیمی مجلس منحوسان دیورلردی . فقط اونلر بو تحقیرلره ، بو فخرلره کلباً لاقیده ، تجارتلریله ، اکتجیلریله ، سفاهتلیله مشغول اولیورلردی . ایچلرنده

اویله لری واردی که، مزه سارینک یاتاقلرینی بش لیرالق باقتوطلرله
دوشه یورلر، قارانلقده سیغاره لرینی آرامق ایچون باقتوطل یاقبورلردی .
حو امتیازلری پیشده قوشان بو پاشالر، توتون باله لری اورته سنده و ذیل
اولان بو حیثیتسز آدملرده شرف و وقار آرامق بهوده ایدی .
مؤکلفلری بولوندقلری ملت ، هر کون آجلقدن اولیوردی .
فقط اولنرجه بوده کافی دکلدی . جبهده دشمن قورشونلریله تلف
اولان ضابطلرک بدبخت عالمه لرینده اولدیرمک لازمدی . حق
محتکر مبعوثلرک ظلمی یاننده ، دشمنک حرکاتی ده ا انسانیدی .
سپر محاربه لری ، میدان محاربه لری کبی ، جسم انسان کتله لرینک
تعرضنه ، بویوک مقدارده تلفاته سیبیت ویره مزیدی ؛ بعضاً هجوملر
کونلرجه و حتی هفته لرجه فاصله لرله اجرا ایدیلردی . حال بوکه تاجر
مبعوثلرک خلقه ، فدا کار ضابطلرک بیکس عالمه لرینه ، مده کی چوجقلرینه ،
اختیارلره و عیلا لره ، ورم دوشکنده یان خسته لره قارشو تعرضلری
دائمدی . خلق ، اکمک رینه صمانله ، مصر اونیه قاریشیق جاموردن
بدتر بر مخلوط بیوردی . بعضاً بوا کسبی ساتانلر ، اللرینه کچن درت
بش غروشه کومور آلمایه چالیشیورلر ، آج وضعیف ، برایکی کونلک
حرارتک تأثیریه حیاتلرینی قورتارمایه جابالایورلردی . لکه لی حما
ایله قولراده تاجر مبعوثلر و محتکرلرله تشریک مساعی ایلشدی .
زواللی خلق ، طیشاریدن دشمن قورشونلریله ، ایچریدن تاجرلری
ومبعوثلری واسطه سیله اولدیریلوردی . ملت ، ایکی غدار آتش
ایچنده قالمشدی . استانبولده اولولری ساراجق کفن بیله یوقدی .
هر کون قافله قافله فقیر جنازه لری کفنسز ، حق اک زینکینلری بیله
یاقاق چارشاقه صاریلررق ، کومولوردی . فقیر خلق صوک مسکته
بیله هر یان و بریشان کبدرکن ، اتحاد مبعوثلرینک ، محتکر تاجرلرک
قاپا عالملری ایپکلر و الماسلر ایچنده ، مسیره لرده و سینه مالرده ، اسویچرده
وقارلسیاده عمر سورویورلردی . اسویچره ، اتحاد قاتلرینک
زوجه لرینه عادتا قهرچکاه اولمشدی .

استانبول خاکی قاتلار آئندہ سوویلیوردی . قادین ، جولوق
 چوجق ، اوموزلرنده کلینک انوابلری ، قوجاقلرنده ماکنه لری ،
 چارشیلره دوکولمشلردی . بعض خاملر حجابلرندن بجهلرنی صیم
 صیق اورتمشلر ، چارشافلرینک آئنده بر بوغچه چاشیر ، نفعه لرنی
 تدارک ایچون چارشیه قوشویورلردی . بو آج ، محتاج ، بیکیس
 غلبه لک اورتاسنده ، آئنده عسکره کیدن اوغلتک فی ، دکان دکان
 طرولاشان اوسق باشی تمیز خاملر ، شهید اولادینک انوابلرنی ساتارق
 برکونلک نفعه سی تأمینه چالیشان آفالرده واردی . بعضاً خالی
 پیاسه سی یوکسه لیور ، خلق اوینده کی خالیلری ساتیوردی . مع
 مافیہ بوفلاکت وسفالتہ حصه دار اولانلر آره سنده اتحاد جیلرده
 واردی . بونلر ، جهالت وغفلتله اتحادہ انتساب ایدن بیچارکان
 کروهیدی . همان هرکون ، کوشه باشلرنده ، کوبری اوزرنده ،
 آجقلدن ترک حیات ایتمش ، یوزلری امالکارانه بزمنیدیل ایاہ اورتولمش
 اولور ، بعضاً ، آئنده مائله سنک نفعه سی ، یولنه کیدرکن اوتوموییل
 چاربه رق بارچه لایتمش انسان جسدلری کورولیوردی . آجلق ، اولوم ،
 احتکار استانبول خلقنک اک بویوک دشمنلریدی . — بعضاً بو آجلق
 اورتاسنده ، اوغلتک شهادتی خبر آلان بدبخت بر آنانک آچی
 جیغقلاری ایشیدیلور ، خرسنیان صله لرنده جان صدالری ماتم انکیزه ،
 حزین ، فاصله دار طینلرله روحلری اورپر تیوردی . هر یرده ماتم .
 کوز یاشی ، فریاده ، تأثر ، فغاندن باشقه برشی کورولیوردی . خلقک
 بوفلا کفته قارشى نظارتدن تجارته نقل ایدنلر ، محتکرلر ، موسویلر .
 تاجرلر باکت باکت باقنوط طوبلا یورلر ، تورک حکومتنک اعتبارندن
 نومید ، اللرینه کچنی باره بی آبارتمانلر ، جفتکلر ساتین آلاق
 تأمینه چالیشیورلردی . مبعونلر ومحتکرلر استانبول خلقنی اولدیرمک
 ایچون اودرجه چالیشمشلر واودرجه یورولمشلردی که ، ایچلرندن
 برچوقلری بورغونلقلرنی کچیرمک ایچون بویوک آطه بی انتخاب
 ایتمشلردی .

بویوک آطه ، تورک ، موسوی ، روم وارمنی تاجرلرک و حرب
زنکینلرینک صیفه سی اولمشدی . بوراده ، تاجر لاکرلر ، مختکر
دفتردارلر ، واغون قیه سنده ماہر ، عسکری دمیریولرہ منسوب ارکان
حربلر ، حسن باشاک خقیہ لکندن غمرج حرب زنکینلری ، ارمینلری
بارجہ لاکن قانلر ، ہب برغوب تشکیل ایشلردی . عشرت ، سفاحت ، قارہ
آہنک بربریولی ایدیوردی . آطہ واپوری ہان مرہفتہ قولتوقلرنده
عودلر ، کانچہ لرہ ، طنبورلر ، کریزجی آلایلری طاشیمقلہ مشغولدی .
اک زیادہ بیانو صداسنہ آلیشقیین اولان آطہ نک منور سیاسی حربک
صوک سنہ لرنده زورناسلریلہ دہ ایک مکہ باشلامشدی . سماعی قہوہ سندن
یتیشن حرب زنکینلری یوزلرہ لبرالر ویرہ رک کوشقلر طومشلر ،
خلقک جیندن آہ قلری پارہ لرہ اکلنیورلر ، صاحبہ قدر ذوق وصفہ
ایدیورلردی . دکز ابدال عہ سنده ، آیقلرنده طاقتویہ ، قومشو قومشو
طولاشان خانلر ، شمدی عمتیم آراہ لرک آتلمرنی قوللاننیورلر ،
بصاً آنلری ضبط ایدہ میہ رک فرہاد وفنان ایچندہ نظام جادہ سنک
غلبہ لکنہ ذیل اولیورلردی . آطہ ، باشقہ بر شکلہ ، باشقہ بر رنگہ
کیرمشدی . اسپلانیدہ پالاس اوکنده بوسکولی یانندہ ، سیاہ فسلی
یچقینلرک راق ایچدکلری کورولیوردی . بونلر ملی تاجرلر ، حرب
زنکینلریدی . خلقک بوفازندن آلتان ، احتکارلر و حیلہ لرہ بریکدیریلن
تروتلرک مہم بر قسمی آطہ دہ صرف اولونیوردی . بایرام زادہ آطہ دہ
کوشک طومق ایستہ یورہ یانندہ بر ایکی آفہ ، یوزلرہ لبرالر ویرہ رک سیر
سفاٹک قوجہ برواپوریلہ آطہ بی تشریف بویوریوردی . کوموز سزلکک
بوتون فجاجتیلہ حکم سوردیکی زمانلرہ بیلہ اتحاد وکلاسی آطہ یہ
استبوطلر ، خصوصی یاطلرہ کلنیورلر ، خلقہ تماس ایتمکہ نزل
بویورمیورلردی . آطہ نک ہان مر کوشہ سنده آہنک بر دوامدی .
جسٹخاہ لردہ طیرناق سوکنلر ، طلعتک حمایہ سیلہ واغون صاقانلر ،
خلقک آچلق وسفالتی اورتاسندہ صاحبہ قدر آہنکلر ، ضیاقتلرہ عیش
وعشرتارلہ صفاسوریورلردی .

بعضاً جاوید بک اقدی یا دیزلی و محترم کوشکنده ہمنہریلرینہ
الکتریق ضیاری آلتئدہ پارلاق ضیافتلر ویریور ، کیجہ یاریسی
استمبوطلرله طوقاقلیانندن دوندیرمه کتیریوردی . اتحاد تورہ دیلری
ایچون زمان و مکان اہمیتسزدی . فقیر خلقک کیسہ سندن چالہ قاری
پارہ لڑ اونلرک نظرندہ . مشروع بر حقدی . آلتق یوز سنہک دولتی
دوچار ایتدکلری اضمحلالہ مکافاتاً اک فاحش اسرافلرله یاشامقدن ،
سلطنت سورمکدن حیا ایتمورلردی . طلعت و جمال ہکبہلی آطدہ
روملردن غصب ایدیلن مکتبی زیارتہ کلیورلر ، قوجہ تورہ دیلرک
اسکلہدن تپہ یہ قدر قبصہ بر مسافہ بی قطع اتملری ایچون استانبولدن
طونلرله کومور صرف ایدیلہرک زحمتلر و مشقتلرله ہکبہلی آطہ یہ
اوتوموبیل کتیریورلردی . قوجہ زوربالر ، برقاچ سنہ اولسلانیک
ریختمنده طابان تپہرک ، قہوہ قہوہ طولاشیرلرکن ، شمعی شرف
و حیثیتی لکدار ایدکلری بدبخت ملتک سفالتی بہاسنہ مصرفلر
ایدیورلر ، اوفاق بر یوقوشہ بیلہ اوطوموبیلسز چیقامیورلردی . بو
محترم تفرجی بیگلرچہ لیرا صرف ایدیلہرک ، بوزلو شامپانیالر ،
نہیس دوندیرمہلر ، مکلف یکلرله پارلاق ضیافتلر تعقیب ایدیورلردی .
تورک وروم ، صمانہ قاریشیق (بوبونا) بین بوتون خلق ، بکزلوی
صاپ صاری ، یاناکلری چوگکش ، کوزلرینک اطراف مورارمش ،
آرقہ لرنده ماتم انوابلری ، بوغاصبلر ضیافتنک قارشینسندہ ، مہوت و متاثر ،
لنتلر ایتمکدن کرمی طور میورلردی .

آرتق بو ظالم حکومتہ محبت باغلامق ناصل قابل اولاییلردی ؟
عبدالحمیدک ظلملری بو اجلاف ادارہ سی یانندہ پت مشروع و پتک
ناموسکارانہ ایدی . قرہ مراد آغالر ، بکتاش آغالر ، دلی براہرلر ،
طلعتلرک ، انورلرک و جمالرک یانندہ اک فضیلتی انسانلردی . لالہ دورینک
اسرافلری ، بوشقاوت دورینک قصدی اہانتلری یانندہ ہیچدی .
اوزمانلر خلق ، ملتک فکری تربیہ سنہ مصروف اولان بو حیاتی
بیلہ چوق کورمش ، لالہ دوری رجانلی آل قائلرہ بو یامشدی .

شمدی ، بوغاصبانہ ادارہ یہ قارشى نہ عصیان ایدن ، نەسس چیقاران ،
 نەدە اعتراض ایلهین واردی . اسکی عثمانیلرک حق و حیثیت نامنه
 غلیان ایدن قاتلری بوتون طامارلرده قورومشدی . مع مافیہ هرکس
 سلطان عبدالحمید دورینی آراپور و تقدیر ایدیوردی . ۱۰ تموز
 عصیاننک ایلك کونلرنده عبدالحمید دورینک ظلملرندن شکایت ایدنلر ،
 بواسفیداد زمانلرینی برکون کلوبده سعادت دوری تلقی ایده جکلرینی
 بردرلو دوشونمه مشلردی . وطن پریشاندی . عثمانلی خانداننک ایکی
 یوز سنهده قانلر دوکدرک ، مشقنلر چکدرک فتح ایلدکلری معظم
 بلدهلری ، اتحاد توره دیلری اون سنه ایچنده جاهلانہ بر سیاست
 یوزندن دشمن آیقلری آتندہ چیکنه مشلردی . بوامانه سیاست
 یوزندن ناموسلر هدر اولمش ، عرضلر پامال ایلمشدی .

انور تورک عسکرلرینی تجزیه سرلکنه قربان ایدر ، طلعت
 استانبول خلقی احتکار ظلملریله آچلقدن اولدیرتیرکن ، جمال پاشاده
 سوریهده هر بلری نفی ایدیورد ، اک فاضل و محترم سجالری دار
 آغاچلرینه چکیوردی . سوریهده ذوق و صفا ایله عمر سورهن مصر
 سرداری سفرلرده دوچار اولدینی موقیتسزلکلری اهل اسلام
 آصمقله قاپامایه چالیشوردی . جالک بوحرکتی ، تورک اداره سنک
 هر بلر اوزرنده مسوک و قطنی برحاکیتی تلقی ایدیلبوردی . تورک ،
 عرب ، روم ، ارمنی ، هرکس بو منحوس اداره نک زواته منتظر دی .
 نه سلطان محمد خامس دن ، نه هر آی آووجلر طولوسمی پاره آلدقلری
 حالده ، انورک مهموز شاقیردیلرینه قارشى هیچ سس چیقارمايان
 اعیان دن ، نه مختکرلر لونجه سندن ، هیچ بر شیدن خیر یوقدی .
 بد بخت ملت هر شیدن تومید ، ذلیل و حقیر ، یاشامبور ، عادنا
 سورونیوردی . سلطان عبدالحمیدک ارتحال ایلدیکی کون خاقک روحاً
 عصیانی ضمناً تظاهرايتمش کیدی . جنازه نک کچه چکی بولر ، بیکلرجه
 اهالی ایله طولوایدی . عبدالحمیدک جنازه سی تکبیر و تهلیللرله کوتورولورکن
 شهید آنلری ، طول زوجه لر ، اولادلرینی توره دیلر جهالنه قربان

ویرن باہار متأثرانہ آغلاپورلر ، بر جوق قادینلر ، کوزلرندن باشلر
دو کورک ، اللرنی سایہ قادیرمشلر :

— باشی قادیردہ باقی . بزی کیملرہ براقیورسک ؟

دیہہ باغیرییورلردی . بوقریاد بک حقلیدی . برزمانلر سلطان
عبدالحمیدک مستبدانہ ادارہ سنی معتدلانہ تنقید ایدنلر بیلہ ، جنسازہ
نمازی قیلنجی زمان :

قدریک سنک مصلادہ یلوپ ای باقی

طوروب ال باغلایلر قارشیکہ یاران صف صف

بیتمی تکراردن نفسلرنی منع ایدہ مہ مشلردی . مع مافیہ خلق ،
حقی مدافعہ ہازم ، حقی غصب ایدن قوتلری قیرماہ مہیا اولمادقہ ،
استبداددن وظلمدن هیچ برزمان قورتولامہ جنی آشکاردی . تورکیہ ،
قومیتہ ادارہ سیلہ ، جتہ جیلکک ، یکرمنجی عصرک مدنی دولتری آرہ سندہ
باشا یامازدی . بوہ حادثا ضاف وسالم بر وجود اوزرنده قانمرن اولوق
استعدادینی کوسترن بریارہ کیدی . بو یارہ نک کاملاً شفا بولماسی ایچون ،
اورویانک بنہ سیلہ عین قانی ، عین عضوی حائز اولماسی لازمدی .
یوتکامل ایسہ آنجق علمہ ، معرفتہ ، عدالتہ ، حقیقی بوتون
چیلاقلقیلہ قبول ایتمک ، حقی ظاہراً دکل ، اصل فکر آ اوروبالیلاشمق
سایہ سندہ ممکن اولاییلردی .

ملی تجارت تورک ملتی بریشان ایلشدی . دکانلردہ قرمنری
یلفتلر اوزرنده کورولن توران بربرلری ، قیزیل الما لوقانطہ لریدہ
کوستریوردی کہ ، ملی تجارتلہ ملی حرث اوموزاوموزہ کیدیوردی .
آلمان نفوذی ، خلقک بوفلا کتترینہ بیگاہ ، یوردی وامتہ سیلہ
صوقولماہ چالیشیوردی . موسویلر ، آلمان نفوذی استقبالہ حاضر ،
متاہیاً آلمانجہ اوکرہ نیورلردی . روم وارمنی دنانلرینک اوزرینہ
آلمانجہ یازیلر یازیلشدی . خانلریلہ آلمانجہ چالیشیورلر ، بولنورجیلر
آرہ سندہ کندیلرینہ زوج انتخابی سعادت بیلیورلردی . مع مافیہ
انحاد جیلرک مملکت ایچون فائدہ لی اجرا آتی دہ یوق دکلدی ؛ فقط

عمومی فئالقری او قدر جوق و او درجه جاهلانہ ایدی کہ، بوفاندہ لری کورمک و تقدیر ایتمک قابل دکلدی . ایچلرنده ناموسنگار ، ارشکایہ تنزل ایتمز آدملرده واردی ؛ فقط اونلرک فردی فضیلتلری و ایچنده یاشادقلری متفسخ کتله تک اجسکارلری ، ارتکابلری و وجهالترلی آردہ سنده غائب اولیور، و هیچ برناتیر اجرا ایدہ میوردی . بو ، اولہ برفساد اخلاق، یزما، احسکار ، ظلم و اعساف سیلابیدی کہ ، اوکنہ طورمق ایچون علم و عرفانہ مجہز ، وطن و مدنیت حسلرینی مہر دلو شخصی منفصلرک فوقندہ طوتان، منور ، عزیزمکار ، انسانیت حسلریلہ مشحون، قوتلی برفرقہ تک قانون قوتیلہ ، قاهرانہ عزیزیلہ تمکین اولابیلیردی . کنجک ، بویلہ برفرقہ تشکیل ایدہ میہجک درجہ ضعیف ، عزیزمدن ، متانتدن ، فکری سرمایہ دن محرومدی . اختیار نسل ایسہ ، ایہان سرہ لرنده بیلہ ، وقلرینی خوش کچیرمک ، کیمسہ ایلہ کوتو کیشی اولماق اندیشہ سیلہ معلودی . سیاسی اخلاق کچی و اجتماعی اخلاق دہ سقوط ایتمشدی . مملکتندہ علمہ ، عرفانہ ، حیثیتہ رغبت یوقدی . اتحاد حکومتی عبدالحمیدک جاسوسلق سیاستدن دہا زیادہ آجقلہ ، استبدادلہ ، اوجاق حمایہ سیلہ اہالیتک اخلاقی بوزمشدی . خضیتک سلطان عبدالحمید دورندہ کندن دہا زیادہ ایدی . باب عالی جوارندہ همان ہر کوشدہ ، سیویل قیافتندہ خفیہ لر بیکلورلر ، باب عالی بناسی آلتندہ زاندارمہ لر متہاد یا ماوزہ رفتسکلرینی طولدیروب بوشالقلہ مشغول اولیورلردی . اردو مزک ہر مغلوبیتی ، سواقلردہ دوریہ قوللرینک آرتماسنہ سبب اولیوردی . فقط آرتق اورولہ جق ، اولدیریلہ جک ، آیقلا نہ جق کیمسہ قالشمیدی ؟ خلق آجقلدن ذاتاً بی مجالدی ؛ جہہ لر ، تورک نفوسنی کافی درجہ دہیتیر میور میدی ؟

خلقک سفالتنہ طلعت و عونہ سی کلیاً بیگاہ ایدی . مترہ سلرینہ بیلہ واغون ہدیہ ایدن تورہ دیلر ، خلقک بو احتیاجی اوکنده اوتورہ و بیلرلہ ضیافتدن ضیافتہ قوشیورلردی . استانبولک فقیر و عاجز

خلق ، آجققدن بی مجال ، اولاد آجیسیله دحون ، آجی کوزیاشلری
 دوکرکن طلعت ، انور ، جمال وبارانی کاغدخانه ده سلحدار آغا
 کوشکنده ، خلیچده ترسانه باغچه سنده عیش و صفا ایله وقت
 کیمیریورلر ، طالعیز سلیم نالک معزز روحنی بیله رنجیده ایتمکدن
 جا ایتمورلردی .

ویانه ایله برلین عثمانلی سفارتخانه لری ایکی مهم احتکار مرکزیدی
 بو ایکی سفارتخانه ده آتاشه میلترندن سفیرینه قدر هر کس تجارتله اشتغال
 اییدیوردی .

ارمنی تهجیری آرتق اونوتولشدی . ارزنجانده ، ارضرومده
 ارمنی چنه لرینک قانلی خنجرلریله تلف اولان ، آجققدن اولن بدبخت
 تورکلری دوشونن بیله یوقدی . جاوید بک ، شوخ و متمسم ، قاضی
 کوینده چیچک باراملری اداره اییدیوردی . استانبولک ظریف
 خانملری ، تلرینک طراوتی کوسترن اینجا ایکی چورا بلری ، شاقا قلوبنه
 دوکولن ساریشین و سیاه ساچلری ، ایپکلر ، برلانطه لر و اناسلار
 ایچنده ، بو وطن پرورانه سنلکلره عشوه کارانه قوشیورلردی . مملکتک
 اک مقتدر ذوق پرستلرندن مرکب هیئتلر معرفتیه ترتیب ایدیلمن بو
 اکلنجه لر ، اولنر ایچون مهم فرستلردی . تورکیه نک بو یوک خطیب ،
 ساخته انقلابک مغرور نه کلدی بونون بوشنلکلرک قطنی تشکیل
 اییدیوردی .

استانبولی آجققدن اولدیرن ، عثمانلی سلطنتنی جاهلانه سیاستلریله
 انقراضه سور و کله یین بوذاتلر ، ذوقلری و اکلنجه لریله مشغول ، کیجه لری
 قار ماصه لرنده کیمیرلرکن ، ارضرومک تجریز قاپی سنده ، ارزنجانک
 طار قویورلنده ، خندقلر ایچنده ، بی روح جسدلر ، قوللری یانلرینه
 طوغرو آجیلش ، اغزلری معنوی قاتلرینه انکسار ایدر
 وضعیتده سیاهه متوجه ، جولق ، جوجق قالدین ، ارکک ، قاتلر
 ایچنده ، قارلر اوزرنده یاتیورلردی .

خرابہ اور تاسندہ میم . اطرافدہ ، ترہ لری بیقیمش ، جامعلک
 چیلیرینہ ورنجہ یہ قدر سوکوش . اولرک یامش دیرکلرندن آلآن
 بوغوجی بردومان چیقور . اللری می سوردیکم طوزجواللری بیلہ حالا
 صیجاق . استانبولده اتحاد ارکانی ، شامپانیا نشہ لریلہ ساز و آہنک
 دیکلرلرکن ، بورادہ بتزین آلورلی ایچندہ ، بوغوجی دو مانلر ،
 قیزغین آتشلر آردہ سندہ فریادلری عیوقہ چیقارق جان ویرن تورکلر ،
 ارمنی ظلمیلہ پریشان اولمشلر ، یاتیق دیرہ کلر آتندہ یاتیورلر .
 طریزونندن ارضرومہ قدر خرابہ دن باشقہ برشی کورولینور . ہیچ بر
 کویدہ ، ہیچ بر قولوبدہ ذی روح بر مخلوقہ تصادف ایدلینور . ارمنی
 ظلمنی شمدی آجلق تعقیب ایتمش . اردو بیلہ زوطنداشلرینہ دشمن .
 ارضرومک یمکک ذخیرہ سی قوماندانلق طرفندن ضبط ایلمش .
 ارضروم خلقی بر زمانلر ارمنی ادارہ سنک اولوم تہلکہ سندن قورتولمش ،
 شمدی تورک ادارہ سنک آجلق واستبداد بیلہ لریلہ بیتاب . محتکرلر ،
 استانبولی صویدقلری یقیشمیورمش کبی ، شمدی ارضروم اولولرینک
 کفنلرندن دہ تجارت ایتمی دوشونمشلر . روسلردن خلقک اون ایکی غروشہ
 آلدقلری ماناتلری اوچر غروشہ طوبلامشلر . یوپارہ ایلہ روسیہ بہ امتہ
 آلمایہ کیتمشلر ، کویا حقدن وعدا تندن آکلار بر حکومت ایتمش کبی
 ارضرومک ییچارہ ناجرلرینہ فضلہ اولہ زق بردہ نرخ قویمشلر .
 فقط ظلملرندہ بیلہ مساوات یوق . ارزنجاندہ جابک اوقہ سی طفقوز
 یوز غروشہ صایتلیدی حالتہ ، ارضرومدہ ایکی یوز غروش نرخ
 قونلش .

بو ظلم خلقی آرتق جانندن بزدرہ شمدی . عثمانلی ادارہ سنک
 عودتندن صفوت وصیمیتلہ ممنون اولان یوق کییدی . ارمنی
 ظلمی تعقیب ایتمسہ ایدی ، روس ادارہ سی ہر درلو یابانچیلنی
 وحسزلقلریلہ برابر اہالی ایچون اک عادلانہ ادارہ ایدی . بر قاچ
 آی اول اولوم تہلکہ سی آتندہ ترہین ، ارمنی ظلمیلہ یوزہ کلری
 اوینایان خلق ، شمدی دہ آجلق تہلکہ سہ معروض قالمشدی .

کندیسی کیمسه سز بیلوردی . کوینک یانی باشنه گلش ده خبری یوقدی .
قارنی آجدی . برلقمه اکمک بولوق ایسته مشدی . مهاجرلره اکمک
ورلدیکنی کیمدنسه ، طویمش ، هیچ طانیسادینی ، بیلمدیکی بی .
بولش ، بوکوک بوینله اکمک ایسته مک گلشدی .

کویلولردن بری ایبریلهدی :

— اوغلان ، سنک آناک باباک صاغ ...

دیدی . الله ... عنانک کیرلی یوزی قیب قیرمز ی کسیلدی .
طوبراقلره باقان مانی کوزلری بردنبره قاراردی . کوچوک ، کیرلر
ایچنده الری عصی بر هیجانله کوزلرینه پایشدی . اوزون ، قلبک اک
درین گوشه لرندن کنن بر آغلایش ، بر ایکنلی باشلادی . زواللی
عثمان ، هنجقره هنجقره آغلابوردی . کوزلردن دوکولن ، کوچوک
پارماقلرینک آره سندن صیزان یاشلر ، کیرلی یوزنده بیاض ایزلر
یاپارق آقوردی .

طاغلا قاراریبوردی . بن وبش کویلو ، بریانغین خرابه سی
اورتاسنده ، آناسه باباسنه قاووشمش بر معصومک آجی کوز یاشلری
قارشیننده دلخون اولبوردق .

(آرداسه) دن ارزنجانه قدر بوتون یول ، پک نادر تصادف
ایدیلن ، آج وپریشان تورکلره طولو ایدی . بر زمانلر قصبه لری
وکویلری طولدیران تورک خلقی عادتا کوکندن دینه جک درجه ده
اورته دن قالمشدی . مهاجرت اولوم ، آناطولینک جاملق تپه لرنده ،
یشیل اووالرنده توتن او جاقلری سوندیرمش ، محو ایتمشدی .
موسقوفلرک کری چکیلملری اوزرینه ارمیلر قصبه لرده وکویلرده
اودرجه تخریبات پامشلردی که ، طربزوندن قارصه قدر ، هیچ بر
کویده ، باشایان بر جان قویماشلر ، ذاتا طورباق بنالردن عبارت
کویلری یاقمشلر ، ییقمشلر ، کریلرنده خرابه لرده باشقه برشی
براقامشلردی . شمدی ، وطنلرینه دونن تک توك بیچاره لرده ،
ارککلری اتحاد حکومتک جهاته ، ارمیلرک ظلمنه قربان اولان

قادیئلر ، قیزلر وچوققلردن مرکب ، بو بوش سحرالردہ ، بو قارلی یوللردہ ، بو صوغوق اووالردہ ، وطنلرینہ قافوشمق ایچون آج وسفیل طولاشیورلر ، یوللردن بک نادر کچن قارنی طوق یولیلردن برلقمہ اکمک دیلہ نیورلردی . فقط بوسمادہ نائلتدہ اونلر ایچون محال کیدی . بعضیلری فرات کنارلرنده براز اوت بولا بیلورلر ، نفقہلرینی پریشان یوردلرینک فیضندن تدارک ایدیورلردی . یوللردہ روسلرک برافدقلری ارزاقده بولری بکسمادلر ، صوجوقلر ، بالقلرلہ طولو ایدی . صوغوق اووالردہ آچلقدن اولن بوخلقہ برلقمہ اکمک ویرن یوقدی .

(کوسلر) ده کوردیکم منظرہ جدآ الیدی . بوراسی خراب ، چییلاق ، قسوتلی برکویدی . طوبراق اولر آرہ سندن کچن چامورلی سواقلرنده کومہ لرلہ سرچہ لر اوچوشیور ، ایری ایری کوبکلردیوار دیبلرنده او یویوردی . اړوادن اسن سرت بروزکار درہ نک کویوکلی صولری اوزرندن عادنا ہر شیتی طوندیرارق کچورہ ، سرچہ کومہ لری شدتلی بروزکارلہ صاورولارق کویا آچلرک دالترینہ یایشیوردی . بورادہ ، ییہ جک ، معدہ نک فعالیتتہ یاردیم ایده جک اوت بیلہ یوقدی . چولق چوجقدن ، اختیار قادیئلردن مرکب برقافلہ بو آچلق چولنک اورتاسندہ ، اللری قویونلرنده ، روز کارک اوکنہ دوشمشلر ، اوچیورلر ، تترہ یہ تترہ یہ ، یالین آیاق ، پاچاورالر ایچندہ قوشیورلر ، کندیلرندن قاجان اولومک پیشنی قووالیورلردی . نہ قدر پریشان دیلر ! اولوم قارشیسندہ بیلہ ، حجابدن وعفتدن محروم طورمق ایستہ میورلردی . چوپریشان پاچاورالر آرہ سندہ مائی ، آلا ، سیاہ قادین کوزلری ، کیرلی برباش اورتونک کنارندن کورولیوردی . برزمانلر ، بونلردہ کویلرنده مسمعود یاشایورلر ، سویورلر ، قلیلرینک عشق ہیجانلری آئتندہ چارپدیغنی طویورلردی . عسکرلکک آریلقلرینہ ، فجاعتلرک اک قانلی تہاجلرینہ هدف اولان ، قوجہ لری اولن ، اولادلری قورشونلرلہ تلف اولان ، ہب بو بدبخت آنالر ، بو طالمسز زوجہ لر

د کلبیدی؟ ظالم و فاسد بر حکومتك اداره سنده انصانقلرنی ادراك
ایده مهین بویچاره لر روحلرینك تأثرلری آلتنده زبون یاشامشاردی .
تورکولرنده بیله کوللرینك اینجه لکی حس ابدیلیوردی :

درسنه اوک کله

خرپوطه کیده کله

آغام یأده اولسون

طوربا طاق دینه نه

فالحقیقه اونلر هپسینه راضیدیلر . آغالری یانلرنده اولسون ،
استانبولک کلخان بکلر سلطنتک کینی امرلرندن قورتولسونلر ،
طوربا طاقوب دینمکه بیله راضیدیلر . آغالرینه مجلویت ، اونلرک
نظرنده اک بویوک سعادندی . ذاتاً آغاسنی ، اوغلی براق سنه یاننده
کورهن ، سودیکی و سوه سوه بویوتدی بی یاوروسیه مسعود و صرفه
یاشایان قاج حورت ، قاج آنا واردی ؛ بوتوق آناطولی ، استانبولی
سویان ، سلطان محمد خامسک سلطنته اشتراك ایدن براق قاتلک
امرینه منقاه ، هرچ و مرچ ایچده یاشامیورمیدی ؟ کیم بیلیر ،
هپسندده آغالری ، هانکی جبهده ، هانکی کنج پاشانک جهلی یوزندن
تلف اولمدهدی ؟ برزمانلر قصبه لرینه کیرن اشقیانک قاتلی بیچارلرندن
یوره کلری اوینایان ، او آجی کونلرک خاطره لرینی :

آغامه بیلم نه اولدی ؟

ساراردی بکزی صولدی .

ترانه لرله روحلرنده صاقلایان کیمسه سزقادینار ، شهیدی آغالرندن ،
اوغوللرندن ، یاردیمدن ، هرشیدن محروم ، مجهول اقلره ، قارلی طاغلره
طوغه و قوشوب کیدیورلردی .

اطرافه اوشوشدیلر . بوروشمش ، قاتیلاشمش ، طوبراقلاشمش
الدر ، یامالرینک ایبلکلری روزکارله اوچوشان پاچاورالر آره سندن
اوزانیور ، هر آغزندن محجوب و متأثر برسس ایشیدیلیوردی :
— اوغول ، بر لقمه اکلک ، آیاغک اوپم ، کولهک اولام .

ایچلرندئک یاشلیسی ، مانی کوزلرینی مستمندانه قالدیردی :
 — بردرلو اولمیز اوغل ، الهده بوجانی آلیرکه ، دیدی .
 نه آجیقلی برلوحه بدی ! بو بدبخت خلق عصرلردنیری اولمک
 ایسته بوردی . ذاتا بویله بر حکومت ، بویله بر اداره آلتنده سورورمکنده ،
 اولمک مرجح دکلیدی ؟

آجلق و اولوم هر طرفده حکم سوریبوردی . گاه فراتک جاغلایان
 و آغلایان ساحلرند ، قورقورنج قایالر آره سنده ، آج بر کوبکک
 ارمیلر طرفدن اولدیرلمش ، یولک کنارینه اھمالکارانه بر اقلمش بر
 تورک فحشی بارچه لایه بارچه لایه بیدیک کورولور ، گاه کوبلرک
 اوکنده ، دیغلری صیریش چوجق کلرینه تصادف ایدیلوردی .
 اوزنجبان عادتا تورک مقتلیدی . محللر همان کاملا
 دینه جک درجده خرابدی . اولرک پریشان و بییق دیوارلری
 کوسفریبوردی ، ارمنی ایله تورک آره سنده اک مدھش مجادلر
 بورلرده اولمشدی . تورک اولریده ، ارمنی اولریده خرابدی .
 تورک مزارلریده ، ارمنی مزارلریده و پریشاندی . فقط سواقلرده ،
 قویولرده یاتان قانلری قورومامش تازہ جسدر ، ارمیلر طرفدن
 اولدیریلن زواللی تورکلریدی . ارمنی اولرینک مزین طاشلقلری ؛
 آغاچلری هنوز چیچکلن باغچلری ، کنیش قان لکلرله ملوندی .
 طار قویولرینه باقیدینی زمان ، کریه برقوق ، باش دوندیریمی بر تائیرله
 قلبه باغینلق وریبور ، قویونک طاشلرینه یا بشمش بدبخت تورکلرک
 صاچلری والبسه بارچلری کورولوردی .

ویراھلر ، یاقین یرلری ، دیوار دیبلری هب تورک اولولری ،
 قول بارچلری ، قافا طاسلری ، یاغلی باجاق کیکلری ، هنوز
 چورومامش انسان کوکده لریله طولو ایدی . خلق متأثر و پریشاندی .
 چارشیده طولاشانلر ، یالین آباق ، یوزلری یاتمش ، اتوابلری لیھلیھ ،
 آجلقدن انسانلغی غائب اتمش زوالیلریدی . دکانلرک چوغنی قابالیدی .
 دکانلرده خلقتک اعاشه سنی تأمین ایچون اوت ساتیلوردی . قوماندانلقدن

باشقه یرده بغمایدن اثر یوقدی . قوماندان بکک لطیف اولماسه ،
متصرفک بیله آجلقدن اوله جکی شهبه سزدی .

مزارلغه طوغرو کتدم . برقاچ کئی قبر قازیورلردی . یانلرنده کی
جوالده برشی واردی . باقدم ، کنج بر آدم اولوسی ! ازیلش ، سیم
سیاه کسیمش . البسه سی پارچه لاشمش ، آیاقلری یاریسنه قدر چورومش .
اوتوز درت یاشنده برناجر ایمش . اقرباسی قویودن چیقارمشلر .
ایلمنیلر ، بو طالمنیز آدمی سویدقدن صکره بیچاقله پارچه لامشدر ،
اولوسنی قویوبه آتمشدر . درت چوجنی وارمش . بو فاجعه بی هم
آکلانیورلر ، همده یرتیق قوللرینک یکیله کوزیاشرینی سیلیورلردی .
استانبول بوفلاکتلردن بی خبردی . باطوم اشغال اولونمشدی .
استانبول باشلاری ایچون برغیمت ، برسفاهت منبی الده ایلمشدی .
درت سنه در آناطولیده آرقق صویولاجق ، صوغانه دوندوریله جک
یر قالمشدی . شمدی باطومده هر حالده تجارت ایچون ، اکلنجه
ایچون برشی بولونا بیلیردی . انور پاشا ، پاسته ، یمک ، مشروبات ،
ضیافت مصارفی اولق اوزره ملتک خزینه سندن بیکلرجه لیرا صرف
ایده رک باطومه قوشمش ، باطوم قادیلرینک ظرافتی ، باطوم غازلرینک
مبذولتینی طویان جمال یاشاده محتشم بر قافله ایله باطومه کلشدی .
باطوم قلوبنده قونسرلر وریلیرکن ، ارزنجانده بابالرینک اولولرینی
ارمنی اولرینک قویولردن چیقارائلر ، قیلیری ازیله رک ، آج و پریشان ،
کوز یاشلری دو کویورلردی . قصبه نک هر طرفی ماتم ایچنده ایدی .
اوتده ، بابالری قاچان بش اون ارمنی چوجنی ، قیرمنی یاناقلری ،
معصوم سیالریله تکرار اولرینه دوغمشلر ، دیوار دیلرینده بو بونلری بو کوک ،
طوبراقلر اوزرنده اوطوریورلر ، بریده برقاچ تورک ، اوموزلرنده
چواللر ، چوجقلرینک ویا بابالرینک نعلشینی طاشیورلردی . انسالغه قارشو
یاییلان بو فجع جنایت قارشیننده ، تورک وارمنی ، بوتون مسیبلرینه
لغت ایجه مک غیر قابلدی . ارزنجان نه قدر پریشاندی ! تورکلر
وارمنیلر عصرلرجه دوستاق و صمیمیتله یاشادقدن صکره ، قان و آتش

ایچنده برندن آیرلشلردی . شمدی بوکوزل یرلرده ماتم صداستندن ، کوزیاشلری اره سنده روحی ازهن اینلردن باشقه بر شی ایشیدلیوردی . هر طرفده قان ، ماتم ، اولوم ، آچلق ، باشقه هیچ بر شی یوقدی .

آناطولی سفالت ایچنده ایدی . (بیجان) ده چوجوق باشلری کورولپور ، (ماما خانون) پارچه لامش اولادلرینی سینه سینه کومش ، خراب جامعلری ، بیقلمش اولریله عادتا آغلا یوردی . ارنیلر آق قویونلردن قاله جامی بر هوا ایتشلر ، اهالیدن پک چوق تقوس قتل ایتشلردی . آشاغیده ، دره کنسارنده ، کنیش بر چوقور یوزلرجه تورک اولولریله طولو ایدی . قوقش انسان نعلشلی ائوابلریله ، چاریقلریله بربرینه قاریشمشدی . بو جسدلر آرین یاغلی ، آزیلش باشلری ، قومش قوللری و آیاقلریله بیغینلر تشکیل ایدیوردی . صغیرجق کومهلری بو طالعسز نعلشک اطرافده ، صوغوقدن قاپاران سیاه تویلیله اوتوشپور و اوچوشپورلردی .

آناطولی آچلقدن تلف اولیوردی . یکی کوی خلق ، خرابه لر اورتاسنده اوت یمکه مشغوللردی . آرابه مزه اوکوزلرینی قوشان یتمشک اختیاره درحال اکک ویردم . بوه اونک ایچون اک بووک هدیه اولدی . زواللی آدم ، اککه هان بوتون وجودیله صارلدی ، برالی بو یوندروقده ، اوکزده ، قارانقلر ایچنده دوشه قالقه ایلریلیور ، نفس نفس ، کسک برصدا ایله :

— قوربان ! صاغ اول . اوچ آی وارکه اکک نه در کورمه دک ؛

اوت بیورز .

دیور ، درین بر اشتها ایله اککی ایصیریوردی . یولارده کوی خرابه لرندن باشقه بر شی یوقدی . هیچ بر کویده تک بر انسان کورولپوردی . یول کنسارلرنده انسانه متعلق تصادف ایدیلن شیلر ، قول ، آیاق ، آل ، کله پارچه لریدی . قوجه (ایلججه) هان بوم بوشدی . بو کوزل موقعی صغیرجق کومه لرندن باشقه هیچ بر شی

شند بربوردی . ایلیجه خلقی ارمیلر طرفندن همان کاملاً دینه جگه درجه ده قانه بوغولمشدی .

ارمنیلرک ظلمنه اک زیاده هدف اولان تورک شهر لرندن بری دم ارضرومدی . ارضروم سوقاقلرنده بیکلرجه تورک لعنی طوبلامشدی . اسلام مهلسنده ایکی بویوک او واردی که ، بورالری حقیقی مقتلردی . بو اولردن بری مرسل اقدینک ، او بری از برمیگی حاجی عثمانک اوی ایدی . بو ایکی قوناق ، برجاده اوزرنده ، قارش قارشیه در . یوقوشدن چیقیلیرکن ، صاعده کی اوک اوست قسمی یانمش ، آلت قسمی خراب برحاله . ایجری به کیرلیدیکی زمان ، دیوارده قوجه بر دلیک کورونیور . ارمیلر یوزلرجه تورکی بو اوه طولدی رارق بزیئله یاقشیلر . ایچلرندن بر قاج کیشی دیوارده آچیلان دلیکدن قاجایه موفق اولشلر . دیوارلرک اتقازی آلتنده تورک نعلرندن باشقه برشی یوق . طوبراق براز اشیلدیکی زمان برانسان قولی چیقورد . آچیلدجه ، بانسی ، کوکده سی ، بوتون فجاعتیله کورولیوردی . جسدرل اودرجه تفسخ ایتمش که ، باشلرینه ذوقونور دو قونماز بینلری آقور ، صیرتمش چک لری پارچالانیور ، یاغلی ، ملوت ، سیاه ، یانمش و ازیلمش انسان کوکسلری طوبراقلره بولانمش انوابلر ایچنم .

عربان و بریشان میدانه چیقوردی . قارشیده کی اوده ده عین جنایت منظره سندن باشقه برشی یوقدی . زواللی خلق بومدهش مقتلر اطرافنده آنالرینی ، بابالرینی آرامقله مشغولاردی . ارضروم دادنا بر یانقین برینه بکنزیوردی . ارمیلر ارضرومی مدافعه ایچون روس طوبیجی ضابطلری آلیقومشیلر ، بونلر حائله لرله برلکده اسیرایدنشلر ، ارضرومده اوطوریورلردی . بر آقشام زیارتلرینه کیتدک . ضرورت و اسارت ایچنده بیله ملی حیاتلرینی محافظه ایدیورلردی . اطرافلری روسجه غزته لرو مجموعه لرله طولو ایدی . اک بویوک رتبه لی قوماندانلری بریوزباشیدی . یوزباشیله کوروشدم ، ارمنی مظللمدن بحث ایتدم ، و صوردم :

— بوقتاہری ہب روس ضابطلری اداره ایتمش ؛ دیورلر .
 یوزباشی قیب قیرمزی کسیلدی . اردوسنه جانلیک لیکسی
 سوردریمک ایستہمین مدنی برانسان طوریلہ آلتی ساللادی :

— نیت ! بز هیچ قاریشماق . ہب ارمیلر اپدی . حتی مانع
 اولق ایستہدک . بزم قائم مقام بونلرک ہبسنی یازدی . اونلک خاطر اقی
 اوقوییکز ، دیدی .

— ہی ؛ اردوکر ضابطلری کیتدکری حالہ سز نیچون
 قالدیکز ؟

— امر آلمانن استحکاملری براقامازدق .

یوزباشینک بومطالعہسی طوغری دکلدی ؛ بونلر ارمیلرلہ برلکدہ
 ارضروم استحکاملری مدافہ ایچون قالمشلدی . اردونک کلی
 اوزرینہ قاجاماشلر ؛ ارضرومدہ اسیر اولمشلدی . مع مافیہ روس
 ضابطلرندن بک چوغی ارمیلرک قتال ترتیباتی خبر آلیر آلامازتورکڑہ
 یاردیم ایتمشلدی . ارضروم اہالیسی روسلرہ قارشئ بویوک برعداوت
 حس ایچورلردی . تورکڑکڑہ ، روسلرکڑہ اک زیادہ خصومت
 وفقرت ایتدکری ، ارمی چتہ لریدی . انسانیت ومرحت حسلرندن
 کلیاً نجرد ایدن بوچتلر ، امللرینک حصولہ کلہ سندن کلیاً نومید ،
 راست کلدکری کویلری بیقیورلر ، سلاحسز تورکڑری فجع بر
 صورتدہ اولدیریورلر ، کویلرندہ قانندن وخرابہ دن باشقہ برشی
 براقاپارق قارص اوزرینہ چکیلیورلردی . حربک ایلک سنہ لرندہ
 استقلال امیدلری ، تورکڑدن ابدیاً خلاص امللریلہ آیاقلانان ،
 ارمیلریدہ ، تورکڑریدہ یوقدن یرہ فلاکتلرہ اوغراتان بوچتلر ،
 شمدی ، ہر درلو امللردن محروم ، قانلی اللری ، مایوس و انتقام
 آرایان قلبلریلہ قاجورلر ، تورکڑاردوسنک تعقیب حرکتلری قارشیدندہ
 کویلری صوبارق ، اولری بیقارق روسیہ ایچلرینہ طوغری صاوو-
 شیورلردی .

ارمنی وتورکڑ مجادلہسی یالککز بونکڑہ یتنہ مشدی . طربزونندہ

باشلایان بومصارعه، کمری به قدر دوام ایتشدی. قارصده چارشیلرینی، ارزاق ده بولرینی یاقارق قاچان ارنیلر، (کمری) دهده شهرک تسلیم اولاجغنی آکلار آکلماز، تورکلری بوغازلامایه باشلامشلردی. آرتق (کمری) ارمی تورک قاتلک صوک مرحله سیدی. قانلی جنایتلرک صوک صدوره لری بوراده ختام بولیوردی. طریزوندن کمری به، بتلیس ووان حوالیسنه قدر دنیانک اک کوزل سحرالر ی قاتله لکلنمش، انسان نامنه همان هیچ بر نفوس قالمشدی.

تورکدن ده، ارنمیدن ده بوفجیع مقاتله لرده جانلرینی فدا ایدنلر هپ معصوملر، هیچ برشیدن علاقه دار اولمایان زواللی کویلو لردی. بوفجیع ومعظم جنایتی ایقاع ایدن اتحاد وارمی چتله لری یکرمنجی عصرک مدنی ناصیه سنه سلنمز برقان لکسی صیچرا تمشلردی.

عقلله، عرفانله علاقه لری اولمایان قومته لر، قانلی اللرینی بشریتک اک طالمنز خلقنه اوزاتمشلر، اونلرک جکرلرینی قوبارمشلر، ذاتاً باچاوره لر ایچنده انسانلغک ذوقندن وسعادتندن حصه مند اولامه رق یاشایان یوز بیکلرجه مخلوقی قان و آتش ایچنده بوغمشلردی.

بوتون بوخرا به لر ایچنده، طریزون کمری یولی اوزرنده قاتله و خرابی به اک زیاده معروض اولان، ارض رومدی. طاش خانلرک جبهه لرنده مرمی یاره لری کورولیوردی.

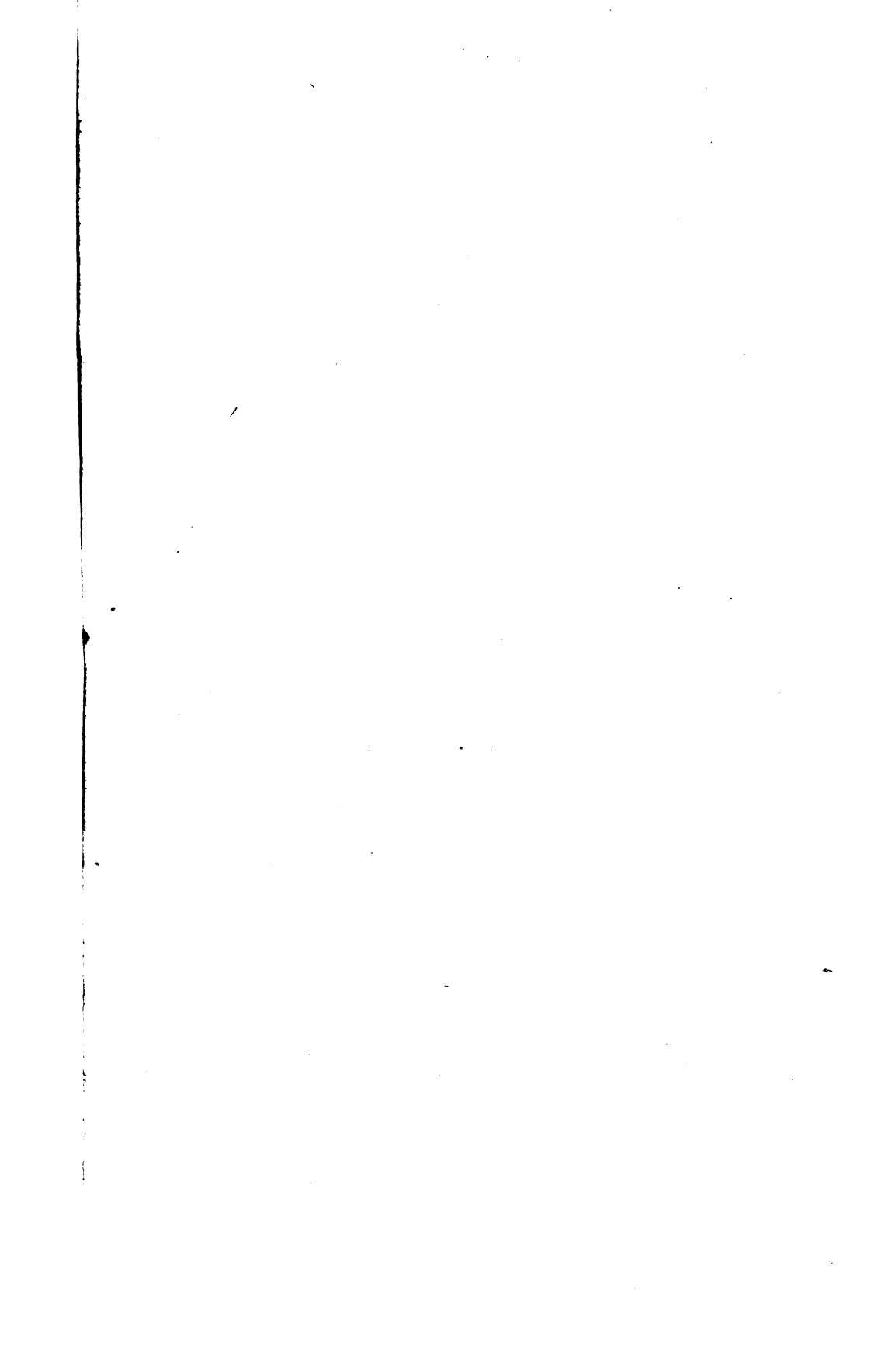
سوقاقلرده بریشان قیافتلی اختیارلردن، اوکسوز و بیچاره چوققلردن باشقه کیمسه کورولیوردی. طاغیر ایصنر و مخوف، کنیش اووانک کنارنده اوزانیر، یوکسک قاواقلر اوزرنده مدلی صدارلیله قارغه کومه لری اوچوشیوردی. اختیار بر ارض روملی، خراب بر چشمه نک کنارینه اوطورمش، اوکسوز قلبنک درین کوشه لرندن قوبان ملی بر نغمه ایله، آغلار کبی، ایکلر کبی، ضریب و بیکیس بر سسله او قویوردی:

آغلار یعقوب آغلر یوسم دیو
کیتدی ده گلهدی واه اوغلم دیو

آہ .. از ضرومده یوسنی ایچون آغلایان ، ارمنی خنچرلری
آلئنده شہداولان ، قافالری کوتوکلراوزرنده کیسین ، قانلی جسدلری
خرابہ لردہ یاتان نہ قدر یعقوب واردی !

ار ضروم وارزنجان ، غریب نغمہ لریہ بوتون عثمانلی وطنئندہ
ابدی عکسلر بر اقمشلردی . بر زمانلر ار ضروم ، بو حسین نغمہ لزلہ
اک شوخ تور کولرینی سویلردی . شمدی بو طالعسز شہردہ فریاددن ،
ماتم صدا سندن باشقہ برس ایشیدیلپوردی . بر زمانلر بو کنیش
محرالر اوچ طوغلو باشالک جادیر لریہ ، آتلورلیہ طولار ، ایچ
قلعہ کی سرایلردہ طبل و کوس آوازسی اقلری چینلاتیردی .
شمدی اووالر بوش ، قلعہ لر خراب ، اوجاقلر سونمش ، بویونلر
بوکولمشدی . ارمنی ظلمی ار ضرومده فجیع وقانلی بریانغین خرابہ سی
بر اقمشدی . روس استیلابی ارمنی فجایی یاتندہ ہیچدی . یانمہ
طوغرو بر ضابط ایلریلہ دی . متأثر بر صدا ایلہ آکلاندی :

— عزیزم . بو کوردیککنز ، شہرک اک نیمز حالیدر . بوسوقاقلر
ہب قادین ، چولوق چوجق اولولریلہ طولوایدی . قادیلرک ہمہ لری ،
حتی اک نا محرم عضولری دیوارلرہ چاقلمشدی . شو تلغراف تللرینہ
ہب جوجق جکرلری آسایلمشدی . قارینلری دیشلمش ، چیرچبلاق
قادین نعللری ، کجہ جکمز یولک ایکی طرفنہ دیزلمشدی . طالعسز
ملتزمک بو حالنی کوردیکمز زمان ، مادتا نجنن ایدہ جک بر حالہ کلشدک .
ارمنیلری تہجیر ایدنلری ہیچ شہہ سز ، بز یاہماسقہ بیلہ ، آوروپا
تجزیہ ایدہ جکدر . فقط باقالم ، مدنی آوروپا بو معظم جنایتکدہ
فاعللرینی آرایہ جقمی ؟ تاریخ بویلہ بر وحشت قید ایتمہ مشدر . ہلہ
بوفلا کندن قورتولان ار ضرومیلرلہ بر کوروشکنز ، ایشیدہ جککنز
جنایتلر توپلریکیزی اورپر تیر . ارمنیلراویلہ محترم شیخاریاقالامشلردرکہ ،
قورشونلر وخنچرلرلہ تہدید ایدرک کندی کوزلری اوکنندہ باکر
قیزلرینہ جبر آفعل شنیع اجرا ایتدیرمشلردر . اویلہ معصوم قیزجنزلر
طوتمشلردرکہ ، جانوازلرکی اوزرلرینہ هجوم ایدرک اک حیوانی

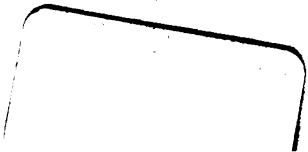

UNIVERSITY OF MICHIGAN

3 9015 03311 4201

GRAD
DR
584
.A44
1919
BUHR